

שם ביה"ס:
תיכון דרכא ע"ש
מנחם בגין

ישוב:
גדרה

תחום הדעת:
מדעי החברה

מס' יחידות לימוד:
5 יחידות לימוד

סמל מוסד:
440198

כותבות התכנית:
רוחליה טל, אתי חדד,
דורית פלדמן, שני
גריב חמו.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

תאריך אישור
אפריל 2021

משפטים ומגדר

תוכן העניינים

3.....	מאפייני בית הספר והסביבה החברתית- תרבותית שלו.
4.....	סיבות והנמקות לפיתוח התוכנית וייחודיות התוכנית מול תוכניות קיימות.
7.....	היקף השעות ומספר יחידות הלימוד של התוכנית.
8.....	כותבות התוכנית וצוות ההוראה.
8.....	קהל היעד של התוכנית.
9.....	התפיסה הרעיונית של התוכנית.
11.....	המטרות הכלליות של התוכנית.
13.....	מפרט התכנים- כיתה י'.
19	מפרט התכנים- כיתה י"א.
31.....	מפרט התכנים- כיתה י"ב.
39.....	דרכי הערכה.
40.....	נספח א- טבלאות ההערכה השוטפת והמסכמת.
42.....	נספח ב - דוגמאות לחלופות הערכה ומחווניים.
48.....	ביבליוגרפיה.

א. מאפייני בית הספר והסביבה החברתית – תרבותית שלו

בית הספר תיכון דרכא בגין בגדרה (סמל מוסד 440198) הינו בית ספר עיוני השייך לזרם החינוך הממלכתי בגדרה.

בית הספר הינו שש-שנתי ובו לומדים ות 1300 תלמידים ות, בכ- 7 כיתות בשכבה ברמות שונות מכיתת מופ"ת ועד לכיתת אומ"ץ.

ביה"ס נוסד בשנת 1961. לאורך כל שנותיו קלט תלמידים ות מהאזור ושימש כמורה דרך למוסדות חינוך על יסודיים אחרים שנפתחו במועצות המקומיות, אשר היו שותפות באיגוד ערים לחינוך. ביוזמת בית הספר, פותחו תוכניות לימודים רבות ומודלים מעשיים לקידום אוכלוסיות של עולים חדשים, במיוחד מחבר המדינות ומאתיופיה.

ביה"ס זכה בפרס חינוך ארצי בשנת 1998.

במשך כעשור, עומדים ההישגים של בית הספר במקומות 3-5 במחוז מרכז וביניהם אחוז גבוה של הזכאים לבגרות (94% בשנה"ל תשע"ח). בשנים אחרונות נמצא בית הספר בין 20 בתי הספר שאחוז המתגייסים ות מבוגריו ותיו לצה"ל גבוה ביותר, כולל גיוס לשירות משמעותי. אחוז הנשירה נמוך ביותר. ביה"ס אף זכה להכרה כביה"ס מדגים ארצי למערכות יצור ממוחשבות.

היעדים בהם סגל ביה"ס מתמקד הינם: קידום הישגי התלמידים ות והעלאת אחוזי הזכאות לבגרות; חתירה מתמדת למצוינות והצטיינות והעצמת איכותו של ביה"ס במגמות ובתוכניות לימודים ייחודיות; מתן דגש על הוראה וחינוך ערכי לקידום שיח ערכי, תרבותי ושורשי ולגיבוש זהות יהודית ישראלית, דמוקרטית, מעורבת ויוזמת העמקת העשייה המשותפת של ההנהלה, המורים, התלמידים ות והוריהם בפיתוח אקלים ביה"ס לסביבה נעימה, מכבדת ובטוחה לבאים בשעריו תוך הושטת יד אל הקהילה הקרובה הסובבת אותנו ואל החברה הישראלית ומתן מענה משמעותי לפרט במסגרות ייחודיות המאפשרות לכל אחד ואחת לממש את עצמו תוך שאיפה למצוינות אישית וחברתית.

תיכון דרכא בגין הינו, כאמור, מוסד חינוכי ותיק ובעל שם, הרואה עצמו כגורם משמעותי בחיי תלמידיו ותיו בפרט ובקהילה בכלל. ביה"ס מצוי בקשר מתמיד עם הקהילה בתוכה הוא פועל, ורואה לעצמו חובה חשובה לספק מענים לצרכי הקהילה. בית הספר הציב לעצמו למטרה לחנך את

תלמידיו. דותיו חינוך דמוקרטי, שווינוני ונאור ולעודד את התלמידים. ות למיצוי מלוא יכולתם.ן האישית.

ב. סיבות והנמקות לפיתוח התוכנית וייחודיות התוכנית מול תוכניות קיימות

התוכנית המוצעת מתייחדת בנקודות הבאות:

1. **תוכנית בניתחומית** - תוכנית זו מתייחדת בשילוב של שני תחומי הדעת: משפטים ומגדר, מתוך שאיפה לאפשר למידה והעמקה בסוגיות שמוקדן יחסי הגומלין שבין משפט וחברה, מתוך הכרה ברלוונטיות של תחומים אלו בחיינו ומתוך רצון לרענן את הלמידה המסורתית בתחומי הרוח והחברה.

2. **פיתוח הלומד** - שאיפה להעניק לתלמידים. ות זווית ראייה משמעותית וחיונית לגיבוש אישיותם ולעיצוב תפיסת עולמם, ולפתח לומדים. ות עצמאיים. ות, פעילים. ות חברתית ובעלי. ות חשיבה ביקורתית. באמצעות חשיפה למגוון תיאוריות משפטיות, ענפי המשפט השונים, דרכים ליישוב סכסוכים, תיאוריות מגדריות וסוגיות משפטיות אשר בבסיסן סוגיות מגדריות.

3. **מודעות ויזמות חברתית** - התוכנית חורגת מגבולות בית הספר, מתכתבת עם העולם שמחוצה לו ותורמת ושואפת להפיכת המציאות לטובה יותר. היזמות החברתית שבתוכנית, הקליניקה לסיוע הקהילתי, היא אחת מאבני הבניין להשגת מטרה זו. התכנית שואפת להעמיק את מודעות התלמידים. ות לחברה בה הם.ן חיים. ות, ומעודדת אותם ללקיחת אחריות ולפעולה מעשית לשיפור חיי הקהילה אליה הם שייכים באמצעות מתן סיוע משפטי הן למשפחות של תלמידי. ות בית הספר והן למשפחות ביישוב.

להלן פיתוח והרחבה של הדברים. כתיבת התוכנית הייחודית במשפטים ומגדר והוראתה במסגרת אשכול מדעי החברה בבית הספר, נועדה לאפשר למידה והעמקה בסוגיות שמוקדן יחסי הגומלין שבין משפט וחברה. אנו רואות חשיבות בלמידה זו, מתוך הכרה במרכזיותם של תחומים אלו ויחסי הגומלין המתקיימים ביניהם ומתוך התפיסה שיש לעדכן ולרענן את הלמידה המסורתית בתחום מדעי הרוח והחברה.

ראינו לנכון להקים מגמה אשר תוכל לפתח לומד. ת. עצמאי. ת, פעילה חברתית. ת בעל. ת חשיבה ביקורתית. אנו סבורות כי באמצעות החשיפה למגוון תיאוריות משפטיות, ענפי המשפט השונים, דרכים ליישוב סכסוכים, תיאוריות מגדריות וסוגיות משפטיות אשר בבסיסן סוגיות מגדריות, תוענק לתלמידים. ות זווית ראייה משמעותית וחיונית לעיצוב עולמם.

העידן בו אנו חיים מושפע רבות ממהפכות טכנולוגיות אשר יצרו סדרי עולם חדשים. בעולם החדש אין יותר מסלולי לימודים וקריירה מוגדרים. גם המקצועות מתפרקים ולא בטוח בכלל שיהיו מקצועות בעתיד, לפחות לא בהגדרתם המקובלת של מקצועות הלימוד כיום. אנחנו רואות את המקצועות הופכים להיברידיים ודורשים מיומנויות מעולמות שונים, אנחנו רואות מקצועות נדרשים שלא נלמדים בשום מקום ומקצועות קיימים שמשנים לגמרי את פניהם. על כן, עיקר השאיפה שלנו במגמה היא, לספק לתלמידים.ות כלים, צורות חשיבה, וכן, גם תשתית של ידע ויכולות העמקה, שיאפשרו לתלמידים בנייה של ידע וכלים חדשים ויסייעו להם להשתלב בהמשך בתחומי חיים שונים ומגוונים.

בגיבוש ההצעה לתוכניתנו, בחנו תוכניות לימודים ייחודיות שונות במגדר ובמשפטים. ומצאנו כי קיימות תוכניות לימודים ייחודיות במשפטים בהיקף של 2-5 יח"ל ותוכניות לימודים ייחודיות במגדר בהיקף 2-5 יח"ל. ביסוד התוכנית המוצעת עומדת השאיפה לשלב בין שני התחומים מתוך הבנה ואמונה ששני תחומים אלה משיקים ומשלימים זה את זה ומתוך רצון שלא לוותר על אף אחד מהם.

בכתיבת התוכנית קיבלנו השראה מתוכנית הלימודים במגדר בהיקף של 5 יח"ל שפותחה בבית הספר "ליידי דייוויס" בתל אביב, זוהי תוכנית עשירה ומעמיקה מאוד בתכניה, ואנו מודות לכותבות ובראשן לגבי' טל תמיר רכזת המגמה, על האישור להשתמש בחלק מן התכנים המופיעים בתוכנית. שאבנו מתוך התוכנית הנ"ל תכנים מסויימים ושילבנו אותם עם תכנים שפיתחנו בתחום המשפטים והמגדר.

להלן ההנמקה לרצון לשלב את תחומי המשפטים והמגדר ולהעמיק בהם:

תוכנית הלימודים המוצעת מתייחסת למקורות המשפט, למשפט הפלילי והמשפט החוקתי, דיני חוזים, דיני עבודה, דיני משפחה ומשפט וחברה וכן שואפת להקניית ידע משפטי באמצעות למידת עמיתים במסגרת פרקי הלימוד "משפט מבויס", "קליניקה לסיוע משפטי". כל אלו מאפשרים חשיפה של התלמידים.ות אל יסודות עולם המשפט, הפרקטיקה המשפטית, המוסר והערכים, הבנת משמעות מבנה מערכת המשפט, רכישת כלים להתמודדות עם טקסטים משפטיים ועוד.

במציאות המורכבת בה אנו חיים כדמוקרטיה היציבה היחידה במזרח התיכון, מעמדה הציבורי של מערכת המשפט בחברה ובפוליטיקה בישראל מרכזי מאוד ובא לביטוי במעורבות (להבדיל מהתערבות) שיפוטית תכופה בנושאים פוליטיים מגוונים. בית המשפט העליון הוא אחד מן

היסודות המרכזיים של המשטר חשיבותו לעיצוב ולהנהגה של חיינו הציבוריים חורגת בהרבה מן המשמעות המנהלית הצרה יותר של פסיקה קונקרטית בסוגיות משפטיות ופורמליות ספציפיות. יחד עם זאת, אנו רואות בשנים האחרונות שחיקה במעמדו של בית המשפט ורצון הולך וגובר בהגבלת התערבותו בהסדרת סוגיות חברתיות. התלמידים. ות חשופים לתהליך זה באמצעות התקשורת והרשתות החברתיות, כך שהשיח על עולם המשפט ותפקידו בחברה בישראל הפך להיות מרכזי ורלוונטי מתמיד.

נוסף על העיסוק בעולם המשפט בישראל, על מורכבותו, בחרנו להעמיק בתחום המגדר. הפמיניזם האקדמי שינה תחומי מדע שלמים, ואת הבנתם. של מליוני א. נשים את יחסי הכוחות החברתיים ומצבם. בתוכם. התיאוריה הפמיניסטית היוותה, ועדיין מהווה, מודל אנליטי חדשני ועמוק, שהצמיח גישות וזרמים חדשים. המחקר הפמיניסטי נוגע בתחומי דעת רבים – מהיסטוריה וספרות ועד משפטים, כלכלה ומדעי המוח. במהלך הלימודים במגמה נתייחס להיבטים המגדריים בתחומים שונים: מערכת המשפט, המערכת הפוליטית, המשפחה, והתרבות הפופולרית. כמו כן, נלמד על מגוון הדרכים בהן נקטו קבוצות שונות של נשים לאורך ההיסטוריה כדי להתמודד עם תנאי חייהן ולעצבם מחדש.

העיקרון המנחה של תוכנית לימודים ייחודית זו, הינו תפיסתה כאחד האמצעים המרכזיים לפיתוח ולמימוש אישיותם. של התלמידים. ות, לביסוס חברה דמוקרטית, נאורה וסולידרית, ולעיצוב התלמידים. ות כשותפים פעילים בקהילה. פיתוח מיומנויות אלו, יתרום לתלמידים. ות הן בהיבט הידע- השכלה כללית ונרחבת, והן כמיומנויות נדרשות להתמודדות עם המציאות המורכבת העכשווית והעתידית. הכל, תוך הבנת עולם המשפט, סוגיות מגדריות, יחסי הגומלין בין משפט לחברה, והכרה בעובדה כי בכוחו של המשפט לעצב מציאות חברתית ולשנות אותה.

תוכנית זו, אשר נבנית על ידי בית הספר, הינה ייחודית ויוצאת דופן. תלמידי. ות כיתות ט' בעיר גדרה ייהנו מהאפשרות לבחור, במהלך שנת הלימודים האחרונה בחטיבת הביניים, במגמה ייחודית זו, אשר תלווה אותם. כציר מרכזי בתהליך התפתחותם במהלך שלוש השנים של תקופת הלימודים בתיכון.

לאמיתו של דבר, התוכנית חורגת מגבולות בית הספר, מתכתבת עם העולם שמחוצה לו ותורמת ושואפת להפיכת המציאות לטובה יותר. היזמות החברתית שבתוכנית, הקליניקה לסיוע הקהילתי, כפי שמוסבר בהרחבה בהמשך מסמך זה, היא אחת מאבני הבניין להשגת מטרה זו. היא גורמת לתלמידים. ות לנקוט פעולה מעשית לשיפור חיי הקהילה אליה הם שייכים ולמעשה, הופכת את

התלמידים. ות משחקנים. יות פאסיביים. יות לשחקנים. יות אקטיביים. יות ומאפשרת להם. לקחת אחריות בעיצוב המקום בו הם. חיים. אוכלוסיית בית הספר המגוונת מחזקת את הצורך במתן סיוע משפטי הן למשפחות של תלמידי. בית הספר והן למשפחות ביישוב. תוכנית הלימודים והקליניקה לסיוע קהילתי בפרט, תסייע לתלמידים. ות לפתח עמדות חיוביות כלפי אוכלוסיות בחברה, לפתח תחושת שייכות לקהילה, לקחת אחריות על הלמידה ולפתח יכולות של הכוונה עצמית. ויעודדו לגילוי אחריות ומעורבות חברתית שיסייעו בתהליכי שינוי – אישיים וחברתיים.

ג. היקף השעות ומספר יחידות הלימוד של התוכנית

תוכנית הלימודים הייחודית במשפטים ומגדר נלמדת בהיקף של 5 יחידות לימוד במדעי החברה על פי החלוקה שלהלן:

3 יח"ל משפטים (כולל הפעלת היוזמה החינוכית – הקליניקה לסיוע קהילתי).

2 יח"ל מגדר.

תוכנית הלימודים כוללת 450 שעות הוראה, על פי תחשיב משרד החינוך, של 90 שעות לכל יח"ל:

כיתה	משפטים			מגדר		
	פרק לימוד	מחצית	שעות שבועיות	פרק לימוד	מחצית	שעות שבועיות
י'	מבוא למשפט הישראלי	א	30	-	-	-
	משפט פלילי	א, ב	46	-	-	-
	משפט חוקתי	ב	14	-	-	-
יא'	דיני חוזים	א	22	מושגי יסוד במגדר	א	20
	דיני עבודה	א	24	סטריאוטיפים ודימוי גוף	א	26
	דיני משפחה	ב	18	שילוב תחום המגדר בעולם המשפט	ב	30
	משפט וחברה	ב	26	מיניות	ב	14
יב'	הקליניקה לסיוע קהילתי	א, ב	90	פמיניזם	א	22
				גבריות	א	20
				מגדר בראי האמנות	א, ב	28
				שפה	ב	20

יובהר: תלמידים. ות יוכלו לגשת לבחינת בגרות תחת מקצוע מדעי החברה בתוכנית משפטים ומגדר (תוכנית ייחודית המוצעת) או בתוכניות ארציות שנמצאות תחת מדעי החברה (תוכנית ארצית). לא ייתכן מצב של כפל היבחנות.

ד. כותבות התוכנית וצוות ההוראה

רוח'לה טל – מנהלת בית הספר במשך 10 שנים. בעלת תואר שני בבלשנות ולשון עברית, בוגרת תוכנית מנהלים באוניברסיטת תל – אביב, בוגרת תוכנית "צמרות" אבני ראשה. בוגרת קורס של אוניברסיטת תל אביב במגדר וחינוך. שותפה בכתיבת התוכנית.

אתי חדד – מנהלת חטיבה עליונה. בעלת תואר שני בתוכניות לימודים באוניברסיטת בר אילן. שותפה בכתיבת התוכנית.

דורית פלדמן – מורה לאזרחות. בוגרת קורס של אוניברסיטת תל אביב במגדר וחינוך. שותפה בכתיבת התוכנית ועתידה ללמד את תחום המגדר.

עו"ד שני גריב חמו – מורה במערכת החינוך ארבע שנים. רכזת שכבה ומחנכת. בעלת תואר שני במשפטים באוניברסיטת תל אביב. תואר ראשון במשפטים באוניברסיטת בר אילן. התמחות בבית משפט השלום בראשון לציון. עבודה מעשית כעו"ד במשרד עו"ד רפאל לוי – אבשלום המתמחה בתיקים אזרחים, רחובות. בוגרת קורס של אוניברסיטת תל אביב במגדר בדיני עבודה. שותפה בכתיבת התוכנית, עתידה ללמד את תחום המשפטים.

ה. קהל היעד של התוכנית

תלמידים. ות בית הספר מגיעים מאזורים שונים בעיר גדרה, ומשכבות סוציו – אקונומיים מגוונות. בית הספר מיועד לכלל תלמידי. ות העיר – אוכלוסייה הטרוגנית. לתוכנית משפטים ומגדר יכולים. ות להתקבל תלמידי. ות הכיתות העיוניות, כיתת המחוננים והכיתות הרב תחומיות. תנאי הקבלה לתוכנית הם ראיון אישי, ממוצע ציונים מעל 80 במקצועות רבי המלל, וכך ציון 85 לפחות במקצוע האזרחות.

תלמידי. ות הכיתות העיוניות הם תלמידים. ות בעלי. ות יכולות לימודיות גבוהות, אך בחלקם. ן לקויי. ות למידה שמצריכים. ות התייחסות ליכולותיהם. ן ולקשייהם. ן התייחסות זו באה לידי ביטוי בדרכי ההוראה הלמידה וההערכה המגוונות והמותאמות לכל תלמיד. ה על מנת לסייע לו. ה לממש את יכולותיו. ה במלואן.

1. התפיסה הרעיונית של התוכנית

כאמור, ביסוד התוכנית עומדת השאיפה לשלב בין לימודי משפטים ולימודי מגדר. התוכנית הייחודית נועדה לבחון את התהליכים המובילים ליצירת כללים חברתיים ואת הזיקות שבין המשפט ותפיסות מגדריות בחברה.

התוכנית בוחנת באופן ביקורתי את האופן שבו החוקים מיושמים הלכה למעשה על ידי בתי המשפט וגורמי האכיפה השונים. דגש מיוחד יינתן לשאלת הציות לחוק ולהיבטים תיאורטיים של נקודות המפגש בין המשפט והחברה במישור הכלכלי, הפילוסופי, התרבותי וההיסטורי.

חשיבותם של לימודי המגדר, כתחום דעת נוסף, לתלמידים. ות בגיל ההתבגרות – הינה רבה, שכן זהו השלב בו מתעצבות זהותם.ן של התלמידים. ות ותפיסת עולמם.ן, ומכאן היכולת להשפיע ולחולל שינוי אפקטיבי בעיצוב זהותם המגדרית דווקא בגילאים אלה.

באמצעות העמקה בלימודי מגדר ניתן יהיה לפתח אצל התלמידים. ות בוגרי. ות התוכנית תפיסת עולם נאורה ודמוקרטית, שתאפשר להם.ן חופש בחירה באשר לעתידם.ן האישי והמקצועי, ובמילים אחרות – לתרום לעיצוב דמותם.ן של התלמידים. ות, הן בהיבט האישי והן בהיבט החברתי כאזרחי. יות המחר בחברתנו. מצאנו לנכון לעצב את תוכנית הלימודים סביב העוגן המרכזי או הציר המארגן של הוויית הזהות המגדרית של נשים וגברים, והתובנה שההבדלים בין המינים אינם רק הבדלים פיזיולוגיים גרידא, כי אם מושפעים מקשת רחבה של תהליכים חברתיים, פוליטיים ותרבותיים. מעצם טבעו הרב תחומי של תחום המגדר ישולבו בהוראתו במגמה תחומי דעת שונים כגון: ספרות, קולנוע, צילום מדעי החברה. אנו שואפות כי תלמידי. ות המגמה יקדמו את השיח המגדרי והמשפטי, גם בשיעורים נוספים שהם לומדים בבית הספר עם יתר תלמידי. ות השכבה.

לימודי המשפטים יילמדו לאורך שלוש שנים. בכיתה י' נפתח במבוא לעולם המשפט, סוגי משפט ובתי משפט בישראל, משפט פלילי, משפט חוקתי. לצד הלימוד העיוני, יתנסו התלמידים. ות בקריאה ובכתיבה של כתבי טענות. בכיתה י"א נעמיק במשפט האזרחי (דיני חוזים, עבודה ומשפחה) ובסוגיות משפטיות חברתיות. בשנה זו נתחיל בלימודי המגדר, אף שמדובר בתלמידים. ות הלומדים. ות שנה שנייה, נבקש ליצור שיח אינטימי החיוני לתהליך האישי והקבוצתי הנצרך להתמודדות עם סוגיות מגדריות וקרקוע תבניות חשיבה מסורתיות. נפתח בלימוד מושגי היסוד במגדר, סטראוטיפים ודימויי גוף ומיניות. במחצית ב' נשלב בין תחום המגדר ותחום המשפטים כפי שבא לידי ביטוי בסוגיות של הטרדה מינית, הטרדה מאיימת, עבודת נשים, משפט צבא וביטחון.

בחרנו לעסוק בסוגיות אלו, הרלוונטיות לעולמם של התלמידים. ו/או שהתלמידים. ות נחשפים. ות אליהן בשיח הציבורי ובמדיה.

בשנה זו הקצנו שעות ללימוד סביב מועדים משמעותיים בלוח השנה כגון: יום האישה הבינלאומי, שבוע המודעות לאלימות נגד נשים, יום זכויות האדם הבינלאומי. ולהעלאת המודעות לחשיבותם בקרב תלמידי. ות בית הספר מתוך רצון להפוך את תלמידי. ות המגמה לסוכני שינוי בבית הספר ומתוך רצון ליצור גיבוש ותחושת גאווה בקרב תלמידי. ות המגמה.

בכיתה יב' נעלה מדרגה נוספת בלימודי המשפטים בשעה שהתלמידים. ות יגייסו את ידיעותיהם. ן ויישמו אותן במסגרת הקליניקה לסיוע קהילתי. במקביל, בלימודי המגדר נעסוק ברקע ההיסטורי של התפתחות הפמיניזם ונכיר תיאוריות פמינסטיות שונות. אף שהמצע התיאורטי נתפס בדרך כלל כשלב בעל אופי מבואי, בחרנו להגיע לכך רק בשלב זה של הלמידה מתוך רצון להבנות אותו על יסודות של עיסוק מגדרי חוויתי שהתקיים בכיתה יא' או במילים אחרות, לשלב בין החוויתי, המסקרן והמושך את הלב ובין העיוני והקוגניטיבי. מקום מיוחד יינתן בשנה זו לעיסוק בגבריות בכלל ובישראל בפרט, מתוך הבנה כי לא ניתן להתעלם מנושא חשוב זה, הן בשל ההתפתחויות שחלו בלימודי המגדר עצמם בשנים האחרונות והן בשל הרלוונטיות לתלמידי. ות המגמה. את הלימודים בשנה זו נשלים בפרקים העוסקים במגדר בראי האומנות והשפה.

ז. המטרות הכלליות של התוכנית

מטרת העל

לפתח בוגרים. ות בעלי. ות מודעות חברתית, מבוססת ידע משפטי ומגדרי, ומכוונים. ות לאקטיביזם חברתי ולחשיבה ביקורתית.

מטרות בתחום הידע

הלומדים. ות ירכשו ידע בלימודי המשפטים, ייחשפו לעקרונות מרכזיים ויכירו מושגי יסוד בתחום. הלומדים. ות ירכשו ידע בתחום המגדר, ייחשפו לתיאוריות מגדריות מרכזיות ויכירו מושגי יסוד בתחום.

הלומדים. ות יכירו את החקיקה והפסיקה בהקשר המגדרי בתחומי המשפחה, העבודה והחברה.

מטרות בתחום המיומנויות

מיומנויות קוגניטיביות

הלומדים. ות יבינו את המשמעות המפורשת והמובלעת בטקסט משפטי דבור או כתוב. הלומדים. ות ילמדו לנתח טקסטים, תופעות חברתיות ואירועים היסטוריים ואקטואליים מתוך ראייה ביקורתית ומתוך מודעות מגדרית. הלומדים. ות ידונו בדילמות של צדק ומוסר ויבינו את מורכבותן. הלומדים. ות יפתחו מיומנויות של שאילת שאלות, הערכת ראיות וטיעונים, הסקת מסקנות והצעת פתרונות אפשריים לסוגיה רלוונטית. הלומדים. ות ילמדו להציג טיעונים בכתב ובעל פה באופן מנומק, משכנע, תמציתי ובהיר.

מיומנויות תוך אישיות

הלומדים. ות יפתחו יכולת התבוננות פנימית ורפלקטיבית. הלומדים. ות יעצימו את תחושת המסוגלות שלהם, מתוך הכרה בערך עצמם ואמונה ביכולותיהם. הלומדים. ות יחוו תהליך של העצמה אישית מתוך היכרות עם מגוון האפשרויות הפתוחות בפניהם ליישום שוויון בתחומי החיים השונים. הלומדים. ות ירכשו ביטחון ויכולת עמידה מול קהל.

מיומנויות בין אישיות

הלומדים. ות יפתחו מודעות ואחריות חברתית ואזרחית כלפי האחר.

הלומדים. ות ידעו להכיר בהשפעתם של סטריאוטיפים ודעות קדומות על רגשות, תפיסות והתנהגויות.

הלומדים. ות ישכללו את מיומנויותיהם בעבודת צוות, מתוך דיאלוג ושיח מכבד עם חברי הקבוצה ומתוך הכרה בתרומת היחיד/ה לעבודת הצוות.

מטרות בתחום הערכים

הלומדים. ות יגבשו עמדה חיובית כלפי שלטון החוק והערכים הדמוקרטיים במדינת ישראל.

הלומדים. ות יפתחו סובלנות וסבלנות כלפי האחר והשונה וכבדו את זכויות הפרט וזכויות הקבוצה.

הלומדים. ות יכירו בחשיבותה ובכוחה של מעורבות חברתית פעילה, תוך ביטוי רגישות חברתית ואזרחות טובה, הן בבית הספר והן בקהילה.

הלומדים. ות יפתחו עמדה חיובית כלפי החתירה לשוויון בין המינים, תוך ערעור תפקידי המגדר המסורתיים.

ח. ראשי פרקים של הנושאים הנלמדים

**מפרט התכנים - כיתה י': משפטים בהיקף 90 שעות לימוד
פרק 1- מבוא למשפט הישראלי - 30 שעות**

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
מבוא לעולם המשפט	6	התלמידים.ות יקיימו היכרות עם המורה ויערכו תיאום ציפיות התלמידים.ות יערכו היכרות ראשונית עם עולם המשפט, מושגי יסוד, אמת עובדתית ואמת משפטית	משפט, משפט צדק, חוק, פסיקה, אמת עובדתית, אמת משפטית	מלכים א, ג 16-25 (משפט שלמה המלך) בני דון יחיא "משפט שלמה – דגם לחשיפת האמת העובדתית" דעת 102 (תשס"ג).	מעגל שיח- היכרות התלמידים.ות יעלו מגוון אפשרויות לפתרון בעיה משפטית
סוגי משפט ובתי משפט בישראל	6	התלמידים.ות יכירו את סוגי בתי המשפט בישראל ויבינו את תפקידם. התלמידים.ות יבינו את שני תפקידיו של ביהמ"ש העליון בישראל ויבחינו ביניהם.	בג"צ, בית משפט מחוזי, בית משפט השלום. ערכאה שיפוטית. פסק דין, חוק והצעת חוק, מאמר משפטי.	חוק-יסוד : השפיטה חוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984	התלמידים.ות יערכו השוואה בין סוגי המשפט השונים תצפיות בדיונים פתוחים בבתי משפט שונים (יתקיים ביום סיור נפרד).
שיטת המשפט וההתפתחות ההיסטורית	6	התלמידים.ות יכירו וידעו להסביר את עקרונות שיטת	שיטת המשפט המקובל : מנהג, תקדים מנחה ומחייב,	הכרזת העצמאות, חוק המעבר, חוק יסודות המשפט.	התלמידים.ות ינתחו פסק דין בנושא תקדים

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
של המשפט בישראל		<p>המשפט המקובל והמושגים הקשורים לו ויבינו את הקשר שלהם למשפט הישראלי.</p> <p>התלמידים. ות יכירו את ההתפתחות ההיסטורית של משפט בישראל מתקופת היישוב עד ימינו</p>	<p>שיטה אדברסרית. המשפט המנדטורי והרציפות החוקתית. המגילה, הפקודות המנדטוריות, הכרזת העצמאות, חוק יסודות המשפט. המשפט העברי ומקומו במשפט הישראלי.</p>	<p>תש"ס – 1980 מאוטנר מ' בדיון "עשרים שנה לספר ירידת הפורמליזם ועליית הערכים במשפט הישראלי" הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל אביב. 2013</p>	<p>מחייב (משפט אנגלי)</p>
מסמכי מקור בסיסיים	6	<p>התלמידים. ות יכירו את הצורה ואת המבנה של חוק ושל פסק דין.</p> <p>התלמידים. ות ילמדו כיצד להתמודד עם קריאת טקסט ברמה אקדמית</p> <p>התלמידים. ות יעריכו את דעת כותב המאמר ויחוו עליה דעה מנומקת.</p> <p>התלמידים. ות ישפרו את יכולת הטיעון בעל פה</p>	<p>פסק דין, חוק והצעת חוק, מאמר משפטי.</p>		<p>התלמידים. ות יעבדו בזוגות, יאתרו פסק דין/חוק/הצעת חוק/מאמר משפטי במרשתת יקראו אותו ולאחר מכן יציגו את המידע בדרכים מגוונות במליאה</p>

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
סדנת כתיבה משפטית וסיכום פסק דין	6	התלמידים.ות ישפרו את יכולת הכתיבה למטרות טיעון ושכנוע. התלמידים.ות ישפרו את יכולות כתיבה למטרות סיכום.	רציו, אוביטר, דעת מיעוט, טיעון מרכזי, כתיבה משפטית		עבודה בקבוצות לאחר הוראה פרונטלית אודות הדרישות. הוראת עמיתים. התלמידים.ות יעלו מגוון נקודות מבט, יעלו שאלות ויעמיקו את יכולת הטיעון.

פרק 2- המשפט הפלילי – 46 שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
עקרונות המשפט הפלילי	4	התלמידים.ות יכירו את עקרונות המשפט הפלילי וידעו לזהות אותם בפעולות של רשויות החוק.	עקרונות המשפט הפלילי (עבירה/עונש לפי חוק, עיקרון הרטרואקטיביות	חוק העונשין התשל"ז-1977 . קטעים מתוך סולברג נ' (2014) ידיעות אחרונות. ספרי חמד תל אביב.	הוראה פרונטלית ודיון
ההליך הפלילי	6	התלמידים.ות יכירו את ההליך הפלילי, מהותו ומטרותיו התלמידים.ות יכירו את הסדר הכרונולוגי של הדיונים בהליך הפלילי	חקירת חשוד, מעצר ימים, מעצר עד תום ההליכים, תחילת המשפט, הקראת כתב אישום, פרשת התביעה, פרשת ההגנה, סיכומים, הכרעת דין, טיעונים לעונש, גזר דין, ערעור	חוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982. מרדכי קרמניצר, "התאמת ההליך הפלילי למטרה של גילוי האמת, או האם לא הגיעה העת לסיים את עונת המשחקים" משפטים יז, 475 (תשמ"ח)	התלמידים.ות יבחרו אירוע פלילי מתוקשר שהסתיים בגזר דין מרשיע ויזהו בו את שלבי ההליך הפלילי על פי סדרם הכרונולוגי

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
יסודות העבירה הפלילית	6	התלמידים.ות יבינו את יסודות העבירה הפלילית וידעו לזהות אותם בעבירה פלילית נתונה.	יסודות העבירה הפלילית (עובדתי, נפשי, יחס נפשי לרכיב נסיבתי, כוונה).	חוק העונשין התשל"ז-1977 . סעיפים 17-20	התלמידים.ות ינתחו עבירה מתוך רשימה סגורה וידעו לזהות את יסודותיה
סייגים והגנות במשפט הפלילי	6	התלמידים.ות יכירו את הסייגים לאחריות הפלילית. התלמידים.ות יכירו את ההגנות במשפט הפלילי וידעו להסביר אותם. התלמידים.ות יזהו את הסייגים/ההגנות באירוע נתון. התלמידים.ות יבחינו בין סייגים להגנות במשפט הפלילי.	סייגים לאחריות פלילית (גיל העדר שליטה, ליקוי שכלי). סייג ההגנה העצמית של במקרים של פגיעה חוזרת בידי דמות קבועה. (נפגעות אלימות במשפחה) הגנות במשפט פלילי (הגנה עצמית, כורח, צורך, הגנה מן הצדק).	<u>ע"פ 94/6353 כרמלה בוחבוט נ' מדינת ישראל, פד"י מ"ט 647 .</u> ע"פ 88/298 טויטו נ' מ"י, מד (1) 151 (הגנה עצמית). בג"צ 94/5100 הועד הציבורי נגד עינויים בישראל ואח' ישראל נ' ממשלת ישראל ואח' (צורך).	התלמידים.ות יערכו השוואה בין סייגים והגנות ויבצעו הסקה אודות האחריות הפלילית
עבירות המתה	6	התלמידים.ות יכירו את סוגי עבירות ההמתה בחוק העונשין וישוו ביניהן. התלמידים.ות ינמקו עמדתם.ן באשר לבחירת עבירת ההמתה בהתייחס לנסיבות ספציפיות.	הריגה, רצח כוונה תחילה, גרימת מוות ברשלנות, גרימת מוות, מאסר עולם, עונש מוות, עונש מופחת.	חוק העונשין התשל"ז-1977 .	התלמידים.ות יערכו השוואה בין עבירות ההמתה השונות והשפעת השוני על חומרת הענישה.
סדנא התנסות מעשית בתיק פלילי	18	התלמידים.ות יקיימו דיון מעמיק בסוגיות אקטואליות. התלמידים.ות יתמודדו עם דילמות ערכיות. התלמידים.ות ינסחו ויתרגלו טיעונים	תיק פלילי, סדרי דין, דיוני מעצר, פרשת תביעה, פרשת הגנה, טיעונים לעונש.	חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 http://www.bagrut11.com/debate (סרטוני דיבייט קצרים).	התלמידים.ות יעבדו בקבוצות. בהתאם לקייס משפטי שינתן. בסיום כל שלב יתקיים דיון ומשוב, עד להגעה לתוצאה אופטימלית.

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
		משכנעים ולוגיים. התלמידים ות יתרגלו מיומנות של עמידה מול קהל. התלמידים ות יתרגלו מיומנות של שיתוף פעולה ועבודת צוות.			בשלבי סימולציות- חלק מן התלמידים יתנסו ושאר התלמידים ות בקבוצה שצופים- יעבדו בהתאם לדף תצפית.

פרק 3- המשפט החוקתי 14 שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
סוגיית החוקה בישראל	4	התלמידים ות יבינו את המשמעויות המשפטיות של חוקה והיעדר חוקה, מהם חוקי יסוד והצעות החוקה לישראל באמצעות פסקי דין בנושא.	חוקה, פשרת הררי, חוקי יסוד. המהפכה החוקתית. זכויות בלתי מנויות.	בג"צ 53/73 קול העם נ' שר הפנים פ"ד ז' 781 . בג"צ 453/94 שדולת הנשים נ' ממשלת ישראל, פ"ד מח (5) 501, פסק דינו של השופט מצא, פסקאות 2-3, 11-30 (1994). בנבנישתי איל (2010) ביקורת שיפוטית וכשלי הדמוקרטיה עיוני משפט, לב 2, עמ' 277-303	התלמידים ות יערכו מיון של פסקי דין בתחום זכויות הנגזרות מחוקי היסוד

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
המהפכה החוקתית	5	<p>התלמידים.ות יבינו את המושג מהפכה חוקתית.</p> <p>התלמידים.ות יכירו את העמדות השונות באשר למהפכה החוקתית (ועצם קיומה) ויציגו את עמדתם</p> <p>התלמידים.ות יבחינו בין מעמד זכויות יסוד בישראל והכרזת העצמאות לפני ואחרי המהפכה החוקתית תוך הסתמכות על פסקי דין ומאמרים מעולם המשפט.</p> <p>התלמידים.ות יכירו את הזכויות הבלתי מנויות בחוקי היסוד (הזכות לשיוויון, חופש הביטוי)</p>	מהפכה חוקתית	<p>חוק יסוד-כבוד האדם וחירותו</p> <p>חוק יסוד-חופש העיסוק</p> <p>בג"ץ 87/153 שקדיאל נ' השר לענייני דתות פ"ד מב (2) 221 .</p> <p>בג"ץ 94/721 אל על נתיב אויר נ' דנילוביץ פ"ד מח (5) 749 .</p> <p>ברק אהרון (1996) ביקורת שיפוטית על חוקתיות חוק. משפט וממשל, ג 403-415.</p>	<p>התלמידים.ות יעלו שאלות בקשר לחשיבותה של המהפכה החוקתית בימינו</p>
האקטיביזם השיפוטי	5	<p>התלמידים.ות יבינו מהו אקטיביזם שיפוטי ויציגו טיעונים בעד ונגד האקטיביזם.</p> <p>התלמידים.ות ינתחו ויציגו פסקי דין בנושא וכן מאמרים אקדמאיים ומאמרי עמדה.</p> <p>התלמידים.ות יעריכו את עמדתם כלפי אקטיביזם שיפוטי במקרים ספציפיים וכגישה.</p> <p>התלמידים.ות יכירו פסקי דין</p>	זכויות הפרט והאקטיביזם השיפוטי, משפט פורמלי.	<p>בג"ץ 95/6698 קעדן נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד נד (1) 258.</p>	<p>התלמידים.ות יערכו דיון בנושאים: פורמליזם מול אקטיביזם שיפוטי</p>

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
		שונים בתחום החוקתי (זכויות).			

מפרט התכנים- כיתה י"א: משפטים ומגדר בהיקף 180 שעות

משפטים- 90 שעות

פרק 4- דיני חוזים 22 שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
מבוא לדיני חוזים	3	התלמידים יכירו את דיני החוזים, הרציונל למיסוד קשרים כלכליים- מסחריים	חוזה, חופש ההתקשרות, צורות שונות לקיום חוזה (כתב/בעל פה), הסכם ג'נטלמני	חוק החוזים (כללי), תשל"ג 1973 חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה). תשל"א 1970 קטעים מתוך שלו ג' ופרידגוט- נצר לי (1999)	התלמידים יעלו מגוון דרכים ואפשרויות להסדרת קשרים בין צדדים לחוזה

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
				דיני חוזים. האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב.	
הצעה וקיבול לקראת כריתתו של חוזה	3	התלמידים יבינו את התנאים המוקדמים לכריתתו של חוזה וכן ילמדו לזהות ייצוגים של הצעה וקיבול	הצעה, קיבול, גמירות דעת, מסוימות, כריתת חוזה	סי' 11-1, 26, 60 לחוק החוזים כללי	התלמידים יפתחו מספר דרכים מגוונות לייצוגים של הצעה וקיבול
ניהול משא ומתן ועיקרון תום הלב	4	התלמידים יבינו שתהליך כריתת החוזה צריך להתקיים בתום לב. התלמידים יחשפו לחשיבות שמקנה הפסיקה למושג תום הלב במשפט הישראלי.	עיקרון תום הלב, משא ומתן לקראת כריתתו של חוזה, חובת הגילוי	סי' 12 לחוק החוזים כללי ע"א 846/76 עטיה נ' אררט, פ"ד לא (2) 780 (1977)	התלמידים יצדיקו את הצורך בעיקרון תום הלב וערכו במשפט הישראלי
פגמים בכריתת חוזה	6	התלמידים יבינו את הפגמים טעות, הטעיה, עושק, כפיה בתהליך כריתת חוזה ואת הסעדים המשפטיים	טעות, הטעיה, עושק, כפיה	סי' 14-15 וסי' 17-18 לחוק החוזים כללי	התלמידים יעלו אפשרויות מגוונות לפתרון/ אי פתרון לפגמים בחוזה
חוזה בלתי חוקי	3	התלמידים יבינו שקיימים חוזים שתוכנם בלתי חוקי, למשל חוזה לביצוע עבירה ומכאן בטלותם	חוזה בלתי חוקי, עבירה, ביטול	סי' 30-31 לחוק החוזים כללי	התלמידים יצדיקו את הצורך בביטול חוזה בלתי חוקי
הפרת חוזה ותרופות	3	התלמידים יבינו את ההשלכות המשפטיות של הפרת חוזה ומהן התרופות שהחוק מעניק	אכיפה, ביטול, פיצויים, סיכול	חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה). תשל"א 1970	התלמידים יעלו אפשרויות מגוונות לפתרון/ אי פתרון להפרת חוזה ותרופות.

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
		לזכות הצד הנפגע.			

פרק 5- דיני עבודה 24 שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
מבוא לדיני עבודה	6	<p>התלמידים.ות יכירו את חשיבות דיני העבודה לחיים המודרניים ולשמירת זכויות העובד.</p> <p>התלמידים.ות יכירו את האינטרסים השונים במסגרת יחסי העבודה ויקבעו קריטריונים להערכתם</p>	<p>עבודה, אבטלה, גישה ליברלית וסוציאליסטית, בתי הדין האזוריים לעבודה, בית הדין הארצי לעבודה יחסי עובד מעביד</p>	<p>חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969.</p> <p>קטעים מתוך: בין ישראל ר' וצורך ט' (2002) דיני עבודה. האוניברסיטה הפתוחה תל אביב.</p>	<p>התלמידים.ות יזהו רכיבים וקשרים לעולם דיני העבודה ויציגו מערכות יחסי עבודה מוכרות</p>
חוקי מגן	6	<p>התלמידים.ות יכירו את חוקי העבודה אשר נועדו להגן על העובד.ת.ות ואת הזכויות העיקריות של העובדים.ות השכירים.ות בישראל</p>	<p>חוק קוגנטי וחוק דיספוזיטיבי, זכויות עובדים, שכר מינימום, פיצויי פיטורין, דמי מחלה, חופשה, הבראה, דמי לידה, חופשת לידה לנשים ולגברים</p>	<p>חוקי עבודה: חוק שכר מינימום, חוק חופשה שנתית, חוק שעות העבודה ומנוחה, חוק פיצויי פיטורין, <u>חוק שוויון הזדמנויות בעבודה</u>, חוק דמי מחלה וכו'.</p>	<p>התלמידים.ות יצדיקו או לחילופין יתנגדו למנגנון חוקי המגן הקיים בישראל.</p>
עבודת נוער	6	<p>התלמידים.ות ייחשפו לזכויות הנוער בחייהם.ן היומיומיים –הן כנוער עובד.ת.ות והן בצעדים הראשונים בעולם העבודה</p> <p>התלמידים.ות יבינו מהן זכויות בני הנוער העובד, ויכירו סעיפים חשובים בחוזה העסקה</p>	<p>עבודת נוער, טופס 101, גיל העובד, שכר, תנאי עבודה, <u>אפליה בעבודה</u>, גם בהיבט מגדרי, התלמידות</p>	<p>חוק עבודת נוער, התשי"ג-1953.</p> <p>ד"מ (ב"ש) עדי 2387/01 שפירר נ' טוב אל חברה לשיווק בע"מ (2002).</p>	<p>התלמידים.ות יערכו השוואה בין זכויות עובדים.ות בגירים.ות ובין זכויות בני.ות נוער.</p>

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
יום שיא לתלמידי ביה"ס בנושא זכויות נוער בעבודה	6	התלמידים.ות יתכננו, ינחו וישיבו על השאלות במפגש עם תלמידי.ות שכבת י' בביה"ס בנושא זכויות עובדים ועבודת נוער.	זכויות עובדים ובני נוער עובדים.	אתר- "כל זכות". זכויות נוער עובד	התלמידים.ות יארגנו, וינחו יום שיא לתלמידי.ות שכבת י' בביה"ס בנושא דיני עבודה וזאת לקראת חופשת הפסח או הקיץ, בה תלמידים רבים עובדים ולא פעם מנוצלים לרעה

פרק 6- דיני משפחה 18 שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
סמכויות	6	התלמידים.ות יכירו את הסמכויות השונות בתחום דיני המשפחה	הליך יישוב סכסוך, <u>בית משפט לענייני משפחה</u> , <u>בית הדין הרבני</u> , <u>מרוץ סמכויות</u> , <u>סמכות ייחודית</u> ו <u>סמכות מקבילה</u>	חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשנ"א - 1953 חוק בית משפט לענייני משפחה, התשנ"ה- 1995	התלמידים.ות ימיינו את הליכי הסמכויות השונות. התלמידים.ות יערכו טבלת השוואת סמכויות

נישואין וגירושין בדין הישראלי (1)	6	התלמידים. ות יכירו את מוסד הנישואין המוכר במדינת ישראל	התלמידים. ות יכירו את תביעת הגירושין והתביעות השונות בתחום דיני המשפחה	כשירות לנישואין, מסגרות נישואין, תביעת גירושין, <u>מזונות אישה</u> , <u>משמורת</u> , מזונות חלוקת רכוש	בג"צ 301/63 מרים שטרייר נ' הרב הראשי בן ציון שרשבסקי דיני משפחה מהדורה מעודכנת ומורחבת בליווי תוספות והשלמות מאת פרופ' מיכאל קורינאלדי (2015)	הרצאת עורך. כת דין מומחה. ית בדיני משפחה למידה עצמית- חיפוש במקורות מידע. בסיום- בדיקת הידע במליאה. התלמידים. ות יבצעו הסקה בקשר למירוץ הסמכויות בתביעת גירושין.
נישואין וגירושין בדין הישראלי (2)	6	התלמידים. ות ייצפו בסרט תוך ניסיון לזהות מושגים מדיני המשפחה שלמדו עד כה	התלמידים. ות יעלו מגוון נקודות מבט, יפתחו את יכולת הטיעון.	<u>גט</u> , <u>סרבנות גט</u>	הסרט: "גט- המשפט של ויויאן אמסלם" בימוי- רונית אלקבץ ז"ל ושלומי אלקבץ. 2014	התלמידים. ות ייצפו בסרט במליאה ולאחר מכן יערכו זיהוי של המושגים שעולים בקשר לדיני משפחה

פרק 7- משפט וחברה 26 שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
תפקידי המשפט בחברה	6	התלמידים. ות ימיינו את תפקידי המשפט (יישוב סכסוכים, רשת הגנה, חינוך, נורמות ראויות, הסדרת	המשפט ככלי לשינוי חברתי, תפקידי המשפט, נורמות חצי משפטיות, יישוב סכסוכים.	מ' מאוטנר "המשפט הסמוי מן העין", אלפיים 16 (1999) 45.	התלמידים. ות יערכו השוואה בין מסגרות אלטרנטיביות ליישוב סכסוכים ויערכו מיון של יתרונות וחסרונות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
		<p>השלטון לשינוי חברתי)</p> <p>התלמידים. ות יבחנו באיזו מידה עומד המשפט במילוי תפקידיו</p> <p>התלמידים. ות יציינו מאפיינים של נורמות סמי-משפטיות המאומצות בקהילות מסוימות או במצבים מסוימים (בית דין צדק, מוסד הסולחה, השתקת עבירות, יישוב סכסוכים בדרכים אלטרנטיביות)</p>			
<p>הפרדה גזעית בבתי ספר בארה"ב</p>	6	<p>התלמידים. ות יסבירו את תפקידו של המשפט ככלי ליצירת שינוי חברתי בהקשר ההפרדה הגזעית.</p> <p>התלמידים. ות יכירו את סוגיית ההפרדה הגזעית וההתפתחויות שחלו בה בארה"ב</p> <p>התלמידים. ות יבצעו מחקר עצמאי בו יבחנו האם החלטת ביהמ"ש על הדה סגרגציה אכן פתרה את הבעיה</p>	<p>הזכות לחינוך, הפרדה גזעית, אפליה, איזון זכויות, נפרד אבל שווה, " separate but " equal</p>	<p>.Brown v Board of Education of Topeka347 (1954) U.S.483</p>	<p>בסיום הוראה פרונטלית התלמידים. ות יעבדו בקבוצות. כל קבוצה תקבל אירוע אקטואלי שבמרכזו סוגיית הגזענות בארה"ב. לאחר דיון בקבוצות, כל קבוצה תציג במליאה.</p>

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
הפרדה גזעית ומגדרית בבתי ספר בישראל	4	התלמידים.ות יעמדו על ההבדלים בין סוגי סגרגציה בחינוך בארה"ב ובישראל	הזכות לחינוך, הפרדה מגדרית ואפליה, איזון זכויות	פסק הדין בג"ץ 1067/08 עמותת "נוער כהלכה" ויואב ללום נ' משרד החינוך ואחרים, ניתן ב- 6.8.2009, באתר בית המשפט העליון	התלמידים.ות יערכו השוואה בין מצב ההפרדה הגזעית בארה"ב לישראל
דילמות של צדק ושוויון (בדגש על היבט מגדרי) (1)	4	התלמידים.ות יגבשו עמדה ויצייגו טיעונים בדילמות של צדק ושוויון	מוסר, חירות, מידות טובות, טוהר המידות, צדק אמת ושקר, מסך הבערות	דוגמאות לדילמות של צדק: <u>נחמני נ'</u> <u>נחמני, כרמלה בוחבוט, רומן זדורוב, פס"ד קסטנר, פס"ד גינין ג'נין</u> .	התלמידים.ות יערכו דיון באמצעות דיבייט בנושאים של צדק ושוויון, למשל דיון בנושא דנ"א 95/2401 נחמני נ' נחמני (ניסוח טיעונים)
דילמות של צדק ושוויון (בדגש על היבט מגדרי) (2)	6	התלמידים.ות יגבשו עמדה ויצייגו טיעונים בדילמות של צדק ושוויון התלמידים.ות יסבירו את השקפתו של יוצר הסרט, המחזאי, יזהו את הדילמות העולות בסרט, ויביעו את דעתם.ן.	שוויון זכויות, איגוד עובדים, <u>הטרדה מינית</u> , צדק, חירות	הסרט: "ארץ קרה" במאית ניקי קארו ארה"ב 2005	התלמידים.ות ייצפו בסרט במליאה ולאחר מכן, עבודה בקבוצות ומילוי דו"ח צפייה

מגדר - 90 שעות
פרק 1- מושגי יסוד במגדר 20 שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
פתיחה ללימודי המגדר	2	התלמידים.ות יערכו היכרות עם המורה ויקיימו תיאום ציפיות	היכרות, תיאום ציפיות, זהות מגדרית		התלמידים.ות ישחקו משחקי היכרות בעזרת חפצים שיביאו מהבית, כך בעצם ייחשפו להגדרות מגדריות בסיסיות
מגדר, מין, להט"ב	3	התלמידים.ות יכירו את המושגים ויטמיעו אותם	מין, מגדר, להט"ב	מעבר למיניות מקראה. קטעים נבחרים.	הוראה פרונטלית
מין ומגדר בזירה הפרטית והציבורית	3	התלמידים.ות יכירו את מודל המשפחה בעולם המערבי התלמידים.ות יערכו היכרות ראשונית עם ביטויי המגדר בזירה הציבורית	משפחה, קבוצת השווים, מדד המגדר	למיש, דפנה. 2011 "הבנים על הבנות": מיפוי מגדר ומשפחה של תוכניות טלוויזיה לילדים בישראל	התלמידים.ות יבצעו מטלת כתיבה בנושא זהות עצמית, איפה אני ממוקם במשפחה? בחברה? לאחר מכן יתקיים דיון במליאה
הבניה חברתית ופטריארכיה	4	התלמידים.ות יכירו את המושגים ויקשרו אותם לחייהם.ן	הבנייה חברתית, היררכיה, פטריארכיה, הבניה חברתית מגדרית		הוראה פרונטלית, עבודה בקבוצות
שעות כלליות בהתאם לחגים ומועדים בלוח השנה והצגת תוצרים במרחב הציבורי בביה"ס	8	התלמידים.ות יכירו את המועדים המשמעותיים וינסו להעלות מודעות לחשיבותם בקרב תלמידי.ות ביה"ס התלמידים.ות יעלו רעיונות ודרכים יצירתיות להעביר מסר התלמידים.ות ישפרו את עבודת הצוות ויפתחו תחושת "גאווה"	יום זכויות האדם הבינלאומי; יום האשה הבינלאומי; שבוע המודעות לאלימות נגד נשים.		עבודה טקסטואלית ויצירתית שנתית שלה נראות בביה"ס

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
		יחידה" כחלק מהמגמה			

פרק 2- סטריאוטיפים ודימוי גוף 26 שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הוראה- למידה
סטריאוטיפים מילדות	4	התלמידים.ות יכירו בקיומם של סטריאוטיפים מגיל ילדות	חשיבה סטריאוטיפית, ורוד לבנות כחול לבנים, צעצועים עם שיוך מגדרי		התלמידים.ות יתבקשו לשתף במעגל שיח תמונות ילדות בהם.ן מייצגים.ות סטריאוטיפ מגדרי (בת רוקדת בלט, בן משחק כדורגל) או לחלופין מייצגים.ות את ההיפך (בת משחקת במשאית, בן משחק בבובת ברבי) דיון על מודעות לחשיבה הסטריאוטיפית
סטריאוטיפים של זהות מינית	4	התלמידים.ות יכירו בקיומם של סטריאוטיפים של זהות מינית והשפעתם על בני.ות נוער	סיסי, בוצ'יה, הומופוביה	סרט: "שושנה חלוץ מרכזי"	הרצאת אורח של איש.ה שיצאו מהארון בגיל הנעורים וישתפו ביחס שקיבלו מהסביבה
דימוי גוף	3	התלמידים.ות יכירו את המושג דימוי גוף ויבינו את משמעותו	דימוי גוף, נערים ונערות בעידן המסכים והפוטושופ	Obsessed with my Body (נערים - יס דוקו)	התלמידים.ות יצפו בפרק מתוכנית הדוקו ויתקיים דיון בכיתה לגבי הרגשות שעלו בעקבות הצפייה
דימוי גוף בתעשיית המוסיקה	6	התלמידים.ות ידעו לזהות סוגיות מגדריות בתרבות	החפצה, העברת מסרים במדיה מסר סמוי וגלוי	קליפים נבחרים	התלמידים.ות יבחרו באופן עצמאי 3

<p>קליפים, וינתחו אותם על פי שאלות מנחות</p>			<p>הפופולריות אותה הם.ן צורכים, במוסיקה ובמדיה החברתית.</p> <p>התלמידים.ות ילמדו לבחון את התרבות הפופולרית אותה הם.ן צורכים בעיניים ביקורתיות</p>		
<p>התלמידים.ות יכתבו עבודת חקר בנושא סטריאוטיפים. יחפשו באתרי הרשתות בהן הם רוכשים בגדים, פרסומות, רשתות חברתיות, תוכניות טלוויזיה, ייצוג לדוגמניות פלאס סיזי ויבדקו מה טווח המידות הנמכר ברשת. לאחר מכן ידונו בשאלה, האם בישראל קיים מגוון לייצוגי הגוף ביחס לארה"ב ואירופה</p>	<p>בלוגים של מובילות דעה, דוגמניות פלאס סיזי, בארץ ובעולם. פרסומות נבחרות, תוכניות טלוויזיה</p>	<p>מיניות ככלי מסחרי, שינוי בתפיסת דימוי הגוף, ייצוגים מגוונים לדימוי גוף</p>	<p>התלמידים.ות ייחשפו לתהליכי השינוי בדימוי הגוף אשר מתרחשים בעשור האחרון ויבחנו האם יש בכך מספיק?</p>	<p>6</p>	<p>שינוי בייצוגי דימוי הגוף בתרבות הפופולרית</p>
<p>התלמידים.ות ידונו בתקציר המאמר</p>	<p>גולדין, סיגל. 2002 "אנורקסיה בישראל" או אנורקסיה ישראלית? "כמה הערות על "תסמונת תלוית תרבות" בהקשר גלוקלי". סוציולוגיה ישראלית. תקציר</p>	<p>אנורקסיה, הפרעות אכילה</p>	<p>התלמידים.ות יבינו את הקשר בין דימוי הגוף להפרעות אכילה</p>	<p>3</p>	<p>אכילה ודימוי גוף</p>

פרק 3- תחום המגדר בחקיקה ובמשפט – 30 שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
הטרדה מינית	5	התלמידים.ות יכירו את עבירת הטרדה המינית ויבינו את הצורך בהוספתה לחוק העונשין	התבטאות בעלת אופי מיני, מעשים מגונים, עבירות מין, קמפיין # metoo	חוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח 1998 והתיקון לסעיף 10	עיון בהצעת החוק. התלמידים.ות יעלו אפשרויות מגוונות לחוק חדש בנושא מגדר, המתאים לזמננו ועונה לצורך קיים שאינו מעוגן בחקיקה. (למשל חוק יסוד השוויון)
הטרדה מאיימת	5	התלמידים.ות יכירו את הצו למניעת הטרדה מאיימת ויצדיקו את נחיצותו התלמידים.ות ידונו ביעילותו של הצו למניעת הטרדה מאיימת	אלימות כלפי נשים, צו למניעת הטרדה מאיימת, עילת מעצר.	חוק מניעת הטרדה מאיימת, תשס"ב 2001	התלמידים.ות יקיימו דיון בקבוצות. כל קבוצה תקבל תקציר של אירוע אלימות בו ניתן/ או לא ניתן צו הטרדה מאיימת ותעלה שאלות לגבי היכולת של הצו להגן במקרה אלימות כלפי אישה
עבודת נשים	5	התלמידים.ות יכירו סוגיות בנושא עבודת נשים/ אמהות התלמידים.ות ייחשפו לנתונים סטטיסטיים ויבחינו בפערים הקיימים בתנאי העסקה ושכר בין המינים.	השלכות המשפחה על עבודת נשים, עבודה במשרה חלקית, פערי שכר, "קנס האמהות" נשים עובדות, הריון ולידה, הורים בעבודה	יזרעאלי, דפנה. (1999). "המיגדור בעולם העבודה". מין מיגדר ופוליטיקה אוקן ברברה ועמליה אוליבר. 2009. עבודה בשכר ומבנה המשפחה: מחקר לאורך זמן בקרב נשים יהודיות בישראל. "סוציולוגיה ישראלית י(2): 307-33867 – 215.	התלמידים.ות יערכו השוואה בין הפערים הקיימים בתנאי השכר ושוק העבודה בין המינים

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
חקיקת מגן לעבודת נשים	5	התלמידים.ות ילמדו באופן מקביל ללימודי דיני עבודה לנשים עובדות, (יילמד במקביל לדיני עבודה בדיני משפטים)		<p>חוק עבודת נשים, תשי"ד-1954</p> <p>חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"ח-1988</p> <p>חוק שכר שווה לעובדת ולעובד, תשנ"ו-1996</p>	<p>התלמידים.ות יקשרו בין חוקי המגן בעבודת נשים לחקיקת המגן בדיני העבודה ויערכו השוואה ביניהם</p> <p>התלמידים.ות ידונו בשאלה, האם חוקי המגן יעילים והאם הצליחו לצמצם פערי שכר/ תנאים בין גברים ונשים</p>
מגדר, משפט, צבא ובטחון	6	התלמידים.ות יכירו את התפיסות המגדריות הקיימות במערכת הצבאית התלמידים.ות יגלו כי בכוחם לפרוץ מוסכמות בצבא ולשנות את ייעודם ושירותם הצבאי התלמידים.ות ילמדו להתמקד בתחום ספציפי בעולם המשפט. התלמידים.ות ייחשפו למקרים ששינו את המציאות החברתית תרבותית בה אנו חיים.	<p>הבדלים פיזיולוגים, שינוי מבנה הצבא, שינוי דפוסי חשיבה, תפקידים מגדריים, פריצת תקרות זכוכית בתוך צה"ל</p>	<p>*חוק שירות הביטחון, תשי"ט 1949</p> <p>*בג"צ 4541/94 מילר נ' שר הבטחון פ"ד מט 94 (4)</p> <p>קארין כרמית יפת ושולמית אלמוג, "הדתה, הדרה וצבא: אפס ביחסי מגדר?", עיוני משפט לט (2016): 257.</p> <p>אל"מ טליה לנקרי, "מסתערות קדימה: על שילוב נשים בדרג המסתער", (אפריל 2014): 39-43.</p>	<p>התלמידים.ות יערכו השוואה בין גברים לנשים בנוגע לתנאי קבלה לתפקידים בצה"ל בהתייחס ל-10 תפקידים נבחרים.</p>
ייצוג נשים במגזר הציבורי	4	התלמידים.ות יחקרו ויבדקו האם קיים שוויון מגדרי בייצוג נשים במגזר הציבורי על פי נתונים רשמיים	<p>מגזר ציבורי, צבא, משטרה, בתי המשפט, משרדי ממשלה, תפקידים בכירים</p>	<p>דו"ח ייצוג נשים במגזר הציבורי של מרכז המחקר והמידע של הכנסת. במועד הפרסום האחרון</p>	<p>ניתוח הדו"ח, דיון בשאלת השוויון המגדרי במגזר הציבורי</p>

פרק 4- מיניות – שעות- 14

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
מיניות	4	התלמידים.ות יבחינו בין המושגים מיננות ומיניות התלמידים.ות יכירו את האנטומיה של גוף האדם תוך דגש על ההבדלים בין המינים	מיניות, דפוסי המיניות, מיניות גברית, מיניות נשית.	סרטונים של לייסי גרין	עבודה בקבוצות חד מיניות- חקירת מודים כמו: קרי לילה, מחזור, משיכה, ועוד.
מיניות בריאה	4	התלמידים.ות יעלו שאלות חשובות בנוגע למיניות, מה עושים בפועל? האם יש הבדל בין גברים ונשים? כיצד מקיימים מין בטוח?	מגע מיני מיטיב; התנהגויות מיניות בריאות ובטוחות	"מידע אמין על מין"- שלומית הברון, סנדי בשרטי, הוצאת מודן, 2019 "על הפעם הראשונה"- מור קידר, הוצאת, ePublish, 2019 סרטונים של "השיחה"	עבודה בקבוצות חד מיניות, שיח על מיניות בריאה עם משחק שליפת שאלות מתוך צנצנת
יחסים ואני	6	התלמידים.ות יעלו שאלות חשובות בנוגע ליחסים. התלמידים.ות יקיימו שיח פתוח על לחץ חברתי של קבוצת השווים	פורנוגרפיה והשפעות לא מיטיבות (עישון, שתייה, לחץ חברתי) של קבוצת השווים		התלמידים.ות יענו על סקר עמדות בנוגע למושגים הנלמדים, יחסים, פורנוגרפיה, לחץ חברתי לאחר סקר העמדות יבחרו קבוצות התלמידים.ות את הנושא ה"בווער" ביותר ויכינו מערך שיעור של 25 דקות שיציגו במליאה.

מפרט התכנים - כיתה י"ב: משפטים ומגדר בהיקף 180 שעות

משפטים - 90 שעות

פרק 7- הקליניקה לסיוע קהילתי 90 שעות

תינתן העדפה לטיפול וסיוע בפניות וסוגיות מגדריות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
הכנה לקראת המפגשים והכרת הכלים לטיפול בפניות הציבור	25	התלמידים.ות יכירו את תהליך הטיפול בפנייה המגיעה לקליניקה התלמידים.ות ילמדו כיצד להעמיק בסוגיה המגיעה לקליניקה וכיצד לחפש פיתרון במאגרי המידע המשפטיים התלמידים.ות יפתחו חשיבה אנליטית לניתוח בעיות	טופס טיפול בפנייה, עורך דין מלווה לפנייה, מאגר מידע משפטי, ניתוח פסק דין.		הוראה ולמידה המבוססת על פתרון בעיות. התלמידים יזהו רכיבים וקשרים בין הפנייה לבין נושא הלימוד. מפגשים עם אוכלוסיות מוחלשות בקהילה.
דיני נזיקין	20	התלמידים.ות יכירו את דיני הנזיקין, התלמידים.ות ילמדו את העולות המרכזיות. התלמידים.ות ילמדו לזהות את מרכיבי העולות בנזיקין. התלמידים.ות יבינו מהי אחריות בתביעות נזיקין, התלמידים.ות ילמדו חומר תיאורטי שיסייע להם.ן בפתרון הבעיות העשויות להגיע לקליניקה מהקהילה.	עולות הרשלנות הפרת חובה חקוקה, פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, קשר סיבתי, אשם תורם, תרופות לנזיקין.	פקודת הנזיקין (נוסח חדש). ע"א 6296/00 קיבוץ מלכיה נ' מ.י. פ"ד נט (1) 16, 18-23. ע"א 8489/12 פלוני נ' פלוני (פורסם בנבו 29.10.13), פסק דינו של השופט עמית, פסקאות 1-9. רשלנות סעיפים 8-6, 36-35, לפקודת הנזיקין. ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית, בית שמש, פ"ד לו (1) 113, 122-134 ה. ע"א 3056/99 שטרן נ' המרכז הרפואי ע"ש חיים שיבא, פ"ד נו (2) 936-942, 940 ז, 949ג, 960. הפרת חובה חקוקה-סעיף 63 לפקודת הנזיקין.	התלמידים.ות יעלו מגוון נקודות מבט בקשר לניתוח פסקי דין פתרון אירועים משפטיים עם סוגיות חבות בנזיקין.

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
				ע"א 335/80 בריגה נ' מוסטפה, פ"ד לו(3)	
דיני צרכנות	15	התלמידים.ות יבינו את הצורך בהגנת הצרכן (תכלית) התלמידים.ות יכירו את חוק הגנת הצרכן התלמידים.ות יכירו את חוק החוזים האחידים וחוק תובענות ייצוגיות התלמידים.ות יכירו ארגונים הפועלים למען שמירת זכויות האזרחים התלמידים.ות יכירו מקרים של הונאת צרכנים, יבטאו את עמדתם.ן ויעריכו את מידת התערבות המדינה בסוגיה זו.	צרכן, חוזה אחיד תובענה ייצוגית עסקאות של קטין.	חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 חוק החוזים האחידים, תשמ"ג – 1982 חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006 דנ"א 01/5712 יוסף ברזני נ' בזק, חברה ישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נו(6) 385. דעת המיעוט- כב' השופטת טובה שטרסברג כהן	התלמידים.ות התלמידים.ות יעלו מגוון נקודות מבט לגבי נחיצותם של דיני הצרכנות
דיני שטרות	15	התלמידים.ות ילמדו מהם אמצעי התשלום המקובלים בישראל התלמידים.ות ילמדו חומר תיאורטי שיסייע להם.ן בפתרון הבעיות העשויות להגיע לקליניקה מהקהילה	המחאה, כרטיס אשראי, שטרות, שטר חוב, קיזוז, המחאת זכות, מזומן, העברה מקוונת	פק' השטרות ע"א 512/67 – אל-על נתיבי אויר לישראל בע"מ נ' יצחק אבני פ"ד כרך כ"ב (1) 460 ע"א 1560/90 - משה ציטיאט נ' הבנק הבינלאומי הראשון לישראל . פ"ד מח(4)	התלמידים.ות יערכו השוואה לגבי אמצעי התשלום השונים 2 מפגשי זום עם עורך דין העוסק בתחום השטרות.

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
דיני קניין	15	התלמידים יכירו תיאוריות לזכות הקניין התלמידים ילמדו להכיר סוגי קניין התלמידים ילמדו מהן ההצדקות לקיום קניין פרטי התלמידים ילמדו חומר תיאורטי שיסייע להם.ן בפתרון הבעיות העשויות להגיע לקליניקה מהקהילה	קניין, מקרקעין, מקרקעין ציבורי מול פרטי, הפקעה, קניין רוחני	סעיפים 1, 2, 14 לחוק המקרקעין. סעיף 1 לחוק יסוד: מקרקעי ישראל. חוק מקרקעי ישראל, תש"ך-1960. ע"א 782/70 רדומילסקי נ' פרידמן, פ"ד כה (2) 523, בעמודים: 528-529. ע"א 189/95 בנק אוצר החייל בע"מ נ' אהרונוב, פ"ד נג (4) 199, בעמ': 241-252. קניין רוחני: רע"א 6565/11 החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ נ' EMI MUSIC PUBLISHING LTD (2014)	התלמידים יתעוררו השוואה לגבי סוגי הקניין השונים 2 מפגשי זום עם עורך דין העוסק בתחום הקניין.

לימודי מגדר-90 שעות

פרק 4- פמיניזם – 22 שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
התפתחות הפמיניזם	6	התלמידים יסקרו את התפתחות הפמיניזם על פני ציר הזמן ויכירו נקודות ציון משמעותיות	פמיניזם, <u>תנועה לשוויון זכויות הנשים</u> , לידת הפמיניזם במאה ה-18, הגל הראשון, <u>סופרג'יזם</u> . הגל השני- שנות ה 60 : המאבק להעלאת המודעות. שנות ה 70 "שנת האפס לשחרור האישה". שנות ה- 80 : הגל הנגדי. שנות ה 90 : "אש באש"- המאבק בהתנגדות. פמיניזם בעידן הפוסט מודרני.	באום, ד. , אמיר, ד(עורכות) (2002) ללמוד פמיניזם הוצאת הקיבוץ המאוחד. מיל, ג'ון סטיוארט, [1869] 2006. "שעבוד הנשים", בתוך באום ואחרות (עורכות): ללמוד פמיניזם: מקראה. תל אביב: קיבוץ מאוחד, ע"מ 41 - 47.	הוראה פרונטלית דיון
תיאוריות פמיניסטיות	6	התלמידים יכירו את התיאוריות המרכזיות בתחום המגדר ואת ההוגות המרכזיות	<u>סופרג'יסטיות</u> , תיאוריה ליברלית, <u>זכות בחירה</u> , <u>שוויון פורמלי</u>	פרידן, בטי, 1975: "הבעיה שאין לה שם": אישה, נשים, נשיות, תל אביב: התנועה הפמיניסטית בישראל, עמודים 143-132.	עבודה בקבוצות, כל קבוצה תכין מצגת על תיאוריה אחת ובסיום תציג אותה במליאה
פמיניזם בהקשר תרבותי	6	התלמידים יחשפו להקשר התרבותי של הפמיניזם וילמדו לזהות הבדלים בסוגיות פמיניסטיות בין תרבויות שונות.	פמיניזם רדיקלי תרבותי ליברלי (שחור) בהקשר הישראלי – פמיניזם מזרחי, פמיניזם פלסטיני, גלובלי ואקו-פמיניזם.	רווד, רות. (2009). חדש וישן בחקר המגדר במזרח התיכון: מבט שני על מקורות ראשוניים. (עמ' 260-273). דאהן-כלב, הנרייט. 2000: "נשים מזרחיות: זהות של עדה ומגדר בחינוך": מיניות ומגדר בחינוך, תל אביב: רמות, עמודים 193-210. אבו-טביך, ליליאן. (2013). "להפך אין לנו	התלמידים ידונו בתקצירי המאמרים ויזהו הבדלים בין הביטויים לפמיניזם בתרבויות השונות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
				אינטרס בכלל! נשים פלסטיניות בישראל מדברות על חווית ההגירה עם הנישואים". (עמ' 111 – 148).	
סוכני שינוי	4	התלמידים. ות יכירו את המושג סוכן שינוי ויכירו מספר סוכני שינוי בישראל	ארגוני נשים, <u>שדולת הנשים</u> , <u>הועדה לקידום מעמד האישה</u> , <u>בכנסת</u> , <u>מרכזי סיוע לנשים נפגעות אלימות</u>	קישורי האתרים הנ"ל	התלמידים. ות יעבדו בקבוצות, כל קבוצה תכין מצגת על סוכן השינוי שקיבלה. התוצרים יוצגו במליאה

פרק 5- גבריות - 20 שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
גבריות	4	התלמידים. ות יכירו תיאוריות של גבריות	תיאוריה, גבריות	גורביץ, דוד. 2001. "גברים אבודים". מוזה. עמ' 37-40 נרדי, חן. ונרדי, רבקה. 1992. גברים בשינוי: בדרך לגבריות אחרת. הולנדר, ע'. 2000. דימויי גבריות ותפיסת מחירה בקרב נערים מתבגרים בישראל.	התלמידים. ות ידונו בזוגות בתקצירי המאמרים וימלאו יחד דף עבודה עם שאלות
גבריות בישראל	4	התלמידים. ות יכירו גבריות ישראלית כפי שהיא מוצגת במרחב הציבורי	גבריות, מאצ'ו מן, מטרוסקסואליות	בחירה חופשית של הצגת דמות "הגבר הישראלי" במרחב לדוגמא הסרט יוסי וג'אגר הסדרה הבורר הספר "אבא עושה בושות"	דיון כיתתי
גיבור על? גבריות בקולנוע	4	התלמידים. ות יבחנו את השינויים שחלו	גבריות חדשה	בחירה חופשית: כקפטן אמריקה, וונדרוומן, זהות	עבודה קבוצתית

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
		בשנים האחרונות ואת הגבריות החדשה שמיוצגת בקולנוע		בדויה, חיים בהחלפה צפייה בקטעים נבחרים	התלמידים. ות ידונו בשאלה מיהו גיבור על? שיג ושיח קבוצתי, והגשת דוח מסכם
דילמות רגשיות של גברים (1)	4	התלמידים. ות ייחשפו לעולמות תוכן ודילמות רגשיות של גברים בהקשר פסיכולוגי וחברתי וירחיבו את ההבנה לגבי מרחב האפשרויות ואסטרטגיות התערבות ליצירת שינוי תודעתי בקרב גברים.	"העצמי הגברי" בחברה הפטריארכלית קונפליקט, תפקידי מגדר אבהות: היבטים תרבותיים ומוסדיים	אפטר, י. (2018) איפה הגברים כולם: מודל להסבר מחסומים של גברים בפניה לעזרה נפשית מקצועית. פסיכולוגיה עברית. אפטר, י. (2014) האבהות החדשה וסוגיות טיפוליות בהתערבות עם אבות.	דיון בתקצירי המאמרים, התלמידים. ות יביעו עמדתם לגבי הקונפליקט שחווה ה"גבר החדש"
דילמות רגשיות של גברים (2)	4	התלמידים. ות יסבירו את השקפתו של יוצר הסרט, יזהו את הדילמות העולות בסרט, ויביעו את דעתם.ן.	גבריות, עיצוב ה- self על רקע הציפיות, מימוש עצמי	הסרט: "בילי אליוט" בימוי סטיבן דלדרי, בריטניה 2000	התלמידים. ות ייצפו בסרט ולאחר מכן, עבודה בקבוצות ומילוי דו"ח צפייה

פרק 6- מגדר בראי האומנות 28 - שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
תיאוריית המבט בקולנוע	4	התלמידים. ות יכירו את תיאוריית המבט בקולנוע וידעו להבחין בין המבט הגברי והמבט הנשי.	המבט הגברי והמבט הנשי	לורה מאלווי "עונג חזותי והקולנוע הנרטיבי" Laura Mulvey , "Visual, pleasure and narrative cinema " פורסם בשנת (1975)	הוראה פרונטלית
המבט באמנות	4	התלמידים. ות יכירו את המבט באמנות. התלמידים. ות יכירו סינדי	סינדי שרמן, בימוי, צילום, אמנות	עבודות נבחרות של סינדי שרמן	עבודה בקבוצות, לאחר היכרות עם נקודת המבט של שרמן, התלמידים. ות יציעו נקודות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
		שרמן ויחשפו לחלק מעבודותיה			מבט שונות לצילום
הקול הנשי הקול הגברי	4	התלמידים.ות יכירו את תיאוריית הקול בקולנוע וידעו להבחין בין הקול הנשי לקול הגברי.	הקול הנשי הקול הגברי	גילגן, קרול. 1995 "מבוא" "ו"מכתב לקוראים". בקול שונה. תל אביב: ספריית הפועלים. עמ' 13-30.	דיון כיתתי, עבודה בקבוצות
שירת נשים ושירת גברים	4	התלמידים.ות יחשפו לשירת מחאה ישראלית עכשווית	זהות, מגדר, מחאה	וייסמן, 2013 תהילה חכמי, נפתלי שם טוב, עדי קיסר, דורימנור	קריאה משותפת של השירים ודיון בקבוצות
נסיכים ונסיכות	4	התלמידים.ות יבחנו את מידת השפעתו של דיסני כמעצב מודלים מגדריים התלמידים.ות ינתחו סרטי ילדים נבחרים בראייה ביקורתית מנקודת מבט מגדרית	עיצוב תודעה, יצירת מודלים, עיצוב ה-self על רקע הציפיות	סינדרלה, היפה והחיה, מרי פופינס, בת הים הקטנה, היפיפייה הנרדמת	לאחר צפייה משותפת בקטעים נבחרים, עבודה בקבוצות, עבודה עם כרטיסיות שאלות
שינוי הנרטיב בסרטי ילדים	4	התלמידים.ות ילמדו לזהות שינויים בתפיסות מגדריות אשר התחוללו בעשורים האחרונים בסרטי ילדים, במקביל לתהליכי התפתחות הפמיניזם.	שינוי מודלים, התאמת האגדות למציאות המשתנה, אדפטציה	מולאן, שרק, הנסיכה והצפרדע	עבודה בקבוצות התלמידים.ות יכתבו יחד תסריט לסרט "נסיכים ונסיכות" אלטרנטיבי
הקול הלהטביי	4	התלמידים.ות יבחנו את מידת נוכחותו של הקול הלהטביי באומנות בישראל	הומו, לסבית, טרנסגינדר, קוויר, בי-סקסואל, בינארי	משעלי, 2011 הלפרין, 2003 תקצירים קטעים נבחרים מהסרטים: גאוה 2014, מאחורי המספרים 2017, נמס בגשם, 2011	צפייה משותפת בקטעים נבחרים, עבודה בקבוצות סביב השאלה, האם נשמע הקול הלהטביי וביאזו מידה

פרק 7- שפה 20 - שעות

נושא הלימוד	שעות	מטרות אופרטיביות	מושגים מרכזיים	ביבליוגרפיה	דרכי הוראה- למידה
שפה ותקשורת בינאישית	4	התלמידים.ות יכירו מושגים בסיסיים בתקשורת ויעמדו על הקשיים בקיום תקשורת אישית	שפת גוף, מחוות, דרך פנייה, הזדהות, ניכור	איוניר, 2002	עבודה בקבוצות: סימולציות של סיטואציות שונות מהיום יום והסקה של המושגים שנלמדו
שפה מגדרית	4	התלמידים.ות ייחשפו לשפה מגדרית ויבחינו בין שפה נשית ושפה גברית	מילים שגורות: אבות האומה, אמהות עובדות, בעל, אשת חייל	1. אלבין – איגנפלד, שפה שלו שפה שלה 2. ששון לוי, זהויות במדים 3. איזנרייך, דברו אלינו	עבודה בקבוצות על תקצירים שלושה מאמרים ודיון במליאה
עברית רב מגדרית	6	התלמידים.ות יכירו את התפתחות השפה הרב מגדרית בישראל, התלמידים.ות יתנסו בכתיבה בפונט עברית רב מגדרית ויכינו תוצר שיוצג במרחב הציבורי של ביה"ס	עברית רב-מגדרית, מיכל שומר, הנכחת נשים		התלמידים.ות יתנסו בכתיבה בפונט עברית רב מגדרית, יכינו תוצר באמצעות הפונט אשר יוצג במרחב הציבורי בביה"ס
תקשורת לא מילולית- "כשאת אומרת לא למה את מתכוונת"	6	התלמידים.ות יבחנו את התקשורת הלא מילולית בסוגיית ההסכמה התלמידים.ות יעמיקו את מחשבתם על היגדים והתנהגויות	<u>הסכמה, רצון, אונס, תקיפה מינית, יחסים בהסכמה, בעילה בהסכמה</u>	רותי לבנשטיין לזר, מבט חדש על הסכמה בעברת האינוס, עיוני משפט מב, 2019	עבודה בקבוצות, דיון בסוגיות שונות בעזרת כרטיסיות

ט. זרכי הערכה

תוכנית הלימודים במשפטים ומגדר, הינה תוכנית בה מושם דגש על התהליכים שחווים התלמידים. ות ועל למידה חווייתית, מעמיקה ומשמעותית. כלי הערכה טבעי והולם לכך, להבנתנו, הינו תלקיט. ההערכה המסכמת תתבצע באמצעות שני תלקיטים, האחד במשפטים (כיתות יי-יא') והשני במגדר (כיתות יא'-יב'). תלקיטים אלו יכילו משימות שונות שהוגשו במהלך שנות הלימוד במגמה, כמו: עבודת חקר, הגשת דו"ח סיור לימודי, עבודה קבוצתית, דיבייט, דו"ח צפייה בסרט, ועוד. התלמידים. ות יבחרו סך משימות שיוגדרו מראש ויכתבו רפלקציה לתהליך שעברו במהלך הלימוד במגמה, המעוגנת בתיאוריות ומושגים נבחרים.

בנוסף לשני תלקיטים אלו, תתבצע הערכה במסגרת הקליניקה לסיוע קהילתי. הערכה זו תכלול משימות שונות במסגרת הקליניקה ובמבחן מסכם ומקיף.

ציוני התלקיטים והקליניקה המשפטית ירכיבו את הציון בלימודי מגמת משפטים ומגדר בהיקף 5 יח"ל.

המשקל בציון הסופי	מספר יחידות לימוד	שנת ההיבחנות	דרך ההערכה
40%	2	יי-יא'	תלקיט משפטים (משימות הערכה מצטברות)
40%	2	יא'-יב'	תלקיט מגדר (משימות הערכה מצטברות)
20%	1	יב'	הקליניקה לסיוע קהילתי

בנספח א שלהלן- טבלאות ההערכה השוטפת והמסכמת.

נספח א - טבלאות דרכי ההערכה השוטפת והמסכמת

להלן טבלאות דרכי ההערכה השוטפת והמסכמת המרכיבות את ציון הבגרות במשפטים ומגדר

בהיקף 5 יח"ל:

הערכה שוטפת		
משקל ציון ההערכה	דרך ההערכה	שם שאלון
10%	דו"ח סיור בית משפט	כיתה י'
20%	סדנת כתיבה	
20%	מבחן מסכם בכתב	
20%	סדנת התנסות משפט פלילי	
20%	עבודת חקר משפט חוקתי	
10%	תלמידאות	
20%	מבחן בכתב דיני חוזים	
15%	יום שיא דיני עבודה	
15%	דו"ח צפייה בסרט-משפט וחברה	
10%	עריכה וניתוח שאלון- עבודת נשים	
15%	עבודת חקר-סטריאוטיפים	
15%	ניתוח פסק דין בראייה מגדרית	
10%	תלמידאות	
10%	דו"חות טיפול באירוע	כיתה י"ב'
10%	פתרון אירועים	
10%	מבחן מסכם	
10%	רפלקציה	
15%	ניתוח אגדת ילדים	
15%	הכנת מצגת תיאוריה פמיניסטית	
5%	דו"ח צפייה בסרט	
15%	הכנת תוצר בשפה רב מגדרית	
10%	תלמידאות	

הערכה מסכמת					
שם שאלון	שנת היבחנות	מספר יחידות לימוד	משקל בהרכב לציון סופי	דרך ההערכה	משקל ציון ההערכה
תלקיט משפטים- משימות הערכה מצטברות	י"א'	2	40%	מבחן מסכם בכתב- כיתה י'	15%
				דו"ח סיור בית משפט- כיתה י'	התלמיד יבחר 3 מטלות מבין המטלות הנ"ל. כל אחת 15% סה"כ- 45%
				סדנת כתיבה- כיתה י'	
				סדנת התנסות משפט פלילי- כיתה י'	
				מבחן בכתב דיני חוזים- כיתה יא'	
				יום שיא דיני עבודה- כיתה יא'	
				דו"ח צפייה בסרט- משפט וחברה- כיתה יא'	
תלקיט מגדר- משימות הערכה מצטברות	יא'-יב'	2	40%	עבודת חקר משפט חוקתי- כיתה י'	20%
				מעטפת לתלקיט ורפלקציה	20%
				עריכה וניתוח שאלון- עבודת נשים	התלמיד יבחר 4 מטלות מבין המטלות הנ"ל. כל אחת 20% סה"כ- 80%
				עבודת חקר- סטריאוטיפים	
ניתוח פסק דין בראיה מגדרית					
דו"ח צפייה בסרט					
ניתוח אגדת ילדים					
הכנת מצגת תיאוריה פמיניסטית	הכנת תוצר בשפה רב מגדרית				
מעטפת לתלקיט ורפלקציה		20%			
הקליניקה לסיוע קהילתי	יב'	1	20%	דו"חות טיפול באירוע	15%
				פתרון אירועים	15%
				רפלקציה	20%
				מבחן מסכם	50%

מטלה 1

כיתה י' - סדנת כתיבה משפטית וסיכום פסק דין

התלמידים יבחרו אירוע אקטואלי ואודותיו יכתבו מסמך טיעוני, בו יחוו את עמדתם האישית תוך הצגת וביסוס נימוקים לביסוס עמדתם.

סיכום פסק דין: התלמידים ילמדו אודות הכללים המנחים לסיכום פסק דין- עיקרון הצע"ד: צדדים, עובדות, דין. לאחר מכן יסכמו פסק דין בהתאם לרשימה נבחרת מראש של פסקי דין לבחירה.

מחווון כתיבה טיעונית:

אחוזים	פירוט	משימה	
50%	*הצגת הנושא והטענה *נימוקים והסברים *טענה נגדית והפרכתה *מסקנה והמלצה	מבנה דגם טיעון	1.
10%	שימוש נכון במילות קישור בחלקי הטיעון השונים.	שימוש במילות קישור	2.
30%	הקשבה, שיתוף פעולה, עמידה בזמנים, השתתפות בדיונים.	עבודת צוות ומשוב בהערכת עמיתים	3.
10%	הגשת רפלקציה אישית על תהליך העבודה.	רפלקציה	4.

מחווון סיכום פסק דין:

אחוזים	פירוט	משימה	
50%	*צדדים- זהות הצדדים *עובדות- מרכזיות ורלוונטיות *דין- ניסוח השאלה המשפטית והכרעת בימ"ש.	סיכום בכתב	1.
20%	שפה ברורה, פשוטה וקולחת, תחביר מובן.	סגנון תחבירי ולשון	2.
20%	הקשבה, שיתוף פעולה, עמידה בזמנים, השתתפות בדיונים.	עבודת צוות ומשוב בהערכת עמיתים	3.
10%	הגשת רפלקציה אישית על תהליך העבודה.	רפלקציה	4.

מטלה 2

מטלה 2 כיתה יי- סדנת התנסות מעשית בתיק פלילי.

חלק א- קבלת החומר המצוי בתיק פלילי- סידורו והכנתו .

חלק ב- הסבירו אודות הדיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים וחלוקת תפקידים בקבוצה בין תביעה להגנה. בשלב זה כל קבוצה תעלה טיעונים לקראת הדיון למעצר עד לתום ההליכים. לאחר מכן, סימולציה ע"י משחק תפקידים: תלמיד אחד ישמש כתובע ותלמיד נוסף, כסגור. שאר התלמידים יבצעו תצפית ע"י דף תצפית ייעודי. לאחר הדיון התלמידים יתחלפו בתפקידים. כנ"ל אודות הטיעונים לעונש .

חלק ג- דיון משותף, תחקיר כיתתי ומשוב.

מחווון סיכום פסק דין :

אחוזים	פירוט	משימה	
30%	*הגשת התיק הפלילי המסודר, טיעונים לעונש, דו"ח צפייה	ידע תאורטי והגשת מטלות כתובות	1.
30%	בחינת ידיעות התלמיד בעל פה, בשלב הסימולציות- טיעון בהיר, מתומצת, עמידה מול קהל.	ידיעות התלמיד בעל פה	2.
30%	הקשבה, שיתוף פעולה, עמידה בזמנים, השתתפות בדיונים.	עבודת צוות ומשוב בהערכת עמיתים	3.
10%	הגשת רפלקציה אישית על תהליך העבודה.	רפלקציה	4.

מטלה 3

מטלה 3 כיתה יב' דו"ח צפייה בסרט בילי אליוט.

דו"ח צפייה בסרט בזיקה לתוכנית הלימודים במגדר

דף הוראות לתלמיד

קראו את השאלות בדו"ח הצפייה לפני הסרט. בזמן הצפייה רשמו בראשי פרקים נקודות המתייחסות לשאלות שקראתם. לאחר הצפייה ענו על השאלות.

השאלות

1. ציינו את שם הסרט בו צפיתם והציגו את הרקע ואת תקציר העלילה. (5 נקודות)
2. הסבירו מה הם השיקולים שיכולים להיות בבחירת הסרט בזיקה לנושא הגבריות. השתמשו לפחות בשני מושגים מתחום הגבריות. (20 נקודות)
3. תארו מתוך הסרט שני אירועים שיש בהם ביטוי לאי שוויון מגדרי במשפחה/במערכת החינוך / בעבודה. הציגו את הדמויות המופיעות בכל אירוע והביאו ציטוטים מדבריהן המבטאים את תפיסות המגדר שלהן. (30 נקודות)
4. תארו את השינוי שחל בתפיסה המגדרית / בתפקידי המגדר של אחת הדמויות בסרט. הציגו את הגורמים לשינוי זה על פי עלילת הסרט. (20 נקודות)
5. רפלקציה אישית – תארו את תהליך הצפייה בסרט: האם נהנית? התרגשת? האם חשת אמפטיה כלפי הדמות הראשית? האם הייתה דמות שעוררה אצלך רגשות שליליים? (10 נקודות)
6. תארו את השפעתו של הסרט על דעותיך ועמדותיך כלפי נושא הגבריות. נמקו את תשובתך. (15 נקודות)

מחווך -

קריטריונים/סטנדרטים	גבוה	בינוני	נמוך
1. שם הסרט , הרקע ותקציר העלילה (5 נק') 2. השיקולים בבחירת הסרט בזיקה לנושא הגבריות (20 נק')	הציג באופן מלא ומפורט את הרקע והעלילה . 5 נקודות	הציג באופן חלקי הרקע והעלילה. 3-4 נקודות	הציג ללא פירוט הרקע והעלילה . 0-2 נקודות
3. תיאור שני אירועים שיש בהם ביטוי לאי שוויון מגדרי (30 נקודות)	תיאור נכון ומדויק של <u>שני</u> אירועים. הצגת הדמויות המופיעות באירוע וציטוט מדבריהן. 20-30 נקודות	תיאור של אירוע <u>אחד</u> באופן מפורט או שני אירועים שאינם מפורטים כראוי. 15-19 נקודות	הציג ארועים שאינם/ מבטאים אי שוויון מגדרי. 0-6 נקודות
4. הצגת אירוע שמבטא שינוי מגדרי והסבר הגורמים לשינוי (20 נקודות)	הציג באופן מפורט את השינוי וניתח את כל הגורמים . 15-20 נקודות	הציג באופן חלקי את השינוי וניתח חלק מהגורמים . 7-15 נקודות	לא הציג שינוי מגדרי ואת הגורם לו. 0-7 נקודות
5. רפלקציה : תיאור תהליך הצפייה . (10 נקודות)	הציג לפחות התייחסות אחת משמעותית חיובית או שלילית . 7-10 נקודות	הציג התייחסות כללית לאחת השאלות. 4-6 נקודות	הציג אמירה כללית בלבד (כגון נהינתי מאוד מהסרט). 0-3 נקודות
6. תיאור השפעת הסרט על עמדות בנושא המגדר (15 נקודות)	הציג התייחסות מנומקת להשפעה על דעות ועמדות. 11-15 נקודות	הציג השפעה כללית ולא מנומקת. 3-10 נקודות	אין התייחסות לשאלה אלא אמירות כלליות בלבד.

0-3 נקודות			
------------	--	--	--

מטלה 4

מטלה 4 כיתה יב' דו"ח ניתוח פסק דין בתחום דיני העבודה, בראייה מגדרית

דו"ח ניתוח פסק דין- דיני עבודה במגדר

דף הוראות לתלמיד

בחר י. פסק דין מתוך הרשימה שנמסרה ע"י המורה. וענה על האלות הבאות, במהלך הניתוח הקפידו להתייחס לסוגיות המגדריות העולות בדיני עבודה, כפי שנלמדו בכיתה.

1. נתחו את פסק הדין-הצגת עובדות המקרה, הצגת עמדות השופטים, דעת רוב/דעת מיעוט. (10%)
2. הציגו את הסוגיה המגדרית העומדת בבסיסו של פסק הדין. בתשובתכם הקפידו להשתמש ולהסביר לפחות שני מושגים מלימודי המגדר. (30%).
3. הציגו חוק מגן רלוונטי לפסק הדין שבחרתם. כתבו בהרחבה, האם החוק אכן מספק את ההגנה הנדרשת במקרה זה או שהוא טעון תיקון/שינוי. בססו תשובתכם על החומר שנלמד בכיתה. (30%)
4. בצע חיפוש במרשתת, של פסק דין נוסף בבסיסו עומדת סוגיה מגדרית דומה לסוגיה המרכזית בפסק הדין שבחרת. הצג בקצרה את עובדות המקרה המתוארות בו ואת נק' הדמיון והשוני ביניהם. (20%)
5. רפלקציה- תאר את תהליך כתיבת העבודה, מהי עמדתך לגבי הסוגיה המגדרית עליה כתבת? האם לדעתך פסק הדין מציע פתרון הולם לסוגיה המגדרית אשר עלתה? כיצד כתיבת העבודה השפיעה על תפיסתך לגבי הסוגיה המגדרית? (10 נקודות)

מחונן

קריטריונים/סטנדרטים	גבוה	בינוני	נמוך
1. ניתוח מבנה פסק הדין - 10%	הציג באופן מלא ומפורט את עובדות המקרה, עמדות השופטים.	הציג באופן חלקי את עובדות המקרה, עמדות השופטים.	הציג ללא פירוט עובדות המקרה/עמדות השופטים.
	10 נקודות	3-9 נקודות	0-3 נקודות
2. הצגת הטיעון המרכזי (30 נק')	הציג טענה באופן ממוקד תוך שימוש בשני מושגים (או יותר) מתחום המגדר	הציג טענה באופן ממוקד תוך שימוש במושג אחד מתחום המגדר	לא השתמש במושגים מתחום המגדר. הציג טענה לא רלוונטית
	20-30 נקודות	11-20 נקודות	0-10 נקודות
3. הצגת חוק מגן (30 נקודות)	בחר חוק מגן רלוונטי לפסק הדין ניתח באופן מלא את תחולת החוק במקרה הספציפי.	בחר חוק מגן רלוונטי לפסק הדין ניתח באופן חלקי את תחולת החוק במקרה הספציפי.	בחר חוק מגן לא רלוונטי לפסק הדין ו/או ניתח באופן חלקי את תחולת החוק במקרה הספציפי.
	20-30 נקודות	11-20 נקודות	0-10 נקודות

בחר פסק דין לא רלוונטי ו/או ביצע השוואה חלקית בין שני פסקי הדין 0-7 נקודות	בחר פסק דין רלוונטי, ביצע השוואה חלקית בין שני פסקי הדין. 7-15 נקודות	בחר פסק דין רלוונטי, ביצע השוואה מלאה בין שני פסקי הדין. 15-20 נקודות	4. השוואה לפסק דין נוסף (20 נקודות)
הציגה עמדתה כללית בלבד (כגון אני מסכים עם החלטת בית המשפט). 0-3 נקודות	הציגה עמדה כללית ולא מנומקת. 4-6 נקודות	הציגה עמדה מנומקת ודעה אישית ברורה וסדורה 7-10 נקודות	5. רפלקציה (10 נקודות)

ביבליוגרפיה

מבוא למשפט הישראלי:

חוק יסודות המשפט. תש"ם – 1980

חוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984

חוק יסוד: השפיטה

מלכים א, ג 16-25

בני דון יחיא "משפט שלמה – דגם לחשיפת האמת העובדתית" דעת 102 (תשס"ג).

מאוטנר בדיון "עשרים שנה לספר ירידת הפורמליזם ועליית הערכים במשפט הישראלי" הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל אביב. מ' 2013 דברים.

משפט פלילי:

חוק העונשין התשל"ז-1977.

חוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982.

מרדכי קרמניצר, "התאמת ההליך הפלילי למטרה של גילוי האמת, או האם לא הגיעה העת לסיים את עונת המשחקים" משפטים יז, 475 (תשמ"ח)

ע"פ 94/6353 כרמלה בוחבוט נ' מדינת ישראל, פד"י מ"ט 647.

ע"פ 88/298 טויטו נ' מ"י, מד (1) 151 (הגנה עצמית).

בג"צ 94/5100 הועד הציבורי נגד עינויים בישראל ואח' ישראל נ' ממשלת ישראל ואח' (צורך).

משפט חוקתי:

חוק יסוד-כבוד האדם וחירותו 1992

חוק יסוד-חופש העיסוק 1992

בבנישתי איל (2010) ביקורת שיפוטית וכשלי הדמוקרטיה עיוני משפט, לב 2, עמ' 303-277

ברק אהרון (1996) ביקורת שיפוטית על חוקתיות חוק. משפט וממשל, ג 403-415.

בגץ 53/73 קול העם נ' שר הפנים פ"ד ז 781.

בג"צ 453/94 שדולת הנשים נ' ממשלת ישראל, פ"ד מח (5) 501, פסק דינו של השופט מצא, פסקאות 2-3, 11-30. (1994).

בג"ץ 87/153 שקדיאל נ' השר לענייני דתות פ"ד מב (2) 221.

בג"ץ 94/721 אל על נתיב אויר נ' דנילוביץ פ"ד מח (5) 749.

בג"ץ 95/6698 קעדן נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד נד (1) 258.

דיני חוזים:

חוק החוזים (כללי), תשל"ג 1973

חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה). תשל"א 1970

שלו ג' ופרידגוט- נצר לי (1999) דיני חוזים. האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב. קטעים נבחרים.

ע"א 846/76 עטיה נ' אררט, פ"ד לא (2) 780 (1977)

דיני עבודה:

חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969.

חוק שכר מינימום, תשמ"ז-1987

חוק חופשה שנתית, תשי"א-1951

חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951

חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963

חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"ח-1988

חוק דמי מחלה, תשל"ו-1976

חוק עבודת נוער, התשי"ג-1953.

בין ישראל ר' וצורך ט' (2002) דיני עבודה. האוניברסיטה הפתוחה תל אביב. קטעים נבחרים.

ד"מ (בי"ש) עדי 2387/01 שפירר נ' טוב אל חברה לשיווק בע"מ (2002).

דיני משפחה:

חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשנ"א - 1953

חוק בית משפט לענייני משפחה, התשנ"ה - 1995

בג"צ 301/63 מרים שטרייר נ' הרב הראשי

בן ציון שרשבסקי דיני משפחה מהדורה מעודכנת ומורחבת בליווי תוספות והשלמות מאת פרופ' מיכאל קוריןאלדי (2015)

הסרט: "גט- המשפט של ויויאן אמסלם" בימוי- רונית אלקבץ ז"ל ושלומי אלקבץ. 2014

משפט וחברה:

מאוטנר מנחם, המשפט הסמוי מן העין, אלפיים 16, 45-72 (1988)

(1954) Brown v board of Education Topeka 347 U.S.483

פסק הדין בג"ץ 1067/08 עמותת "נוער כהלכה" ויואב ללום נ' משרד החינוך ואחרים, ניתן ב- 6.8.2009, באתר בית המשפט העליון

הסרט: "ארץ קרה" במאית ניקי קארו ארה"ב 2005

מושגי יסוד במגדר:

אורטנר, שרי. 2007 (1974) האם היחס שבין הנשי לגברי הוא כמו היחס שבין הטבע לתרבות? " דרכים לחשיבה פמיניסטית, מבוא ללימודי מגדר. עורכות: ינאי, אלאור, לובין והרצוג. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 25-45. תקציר.

למיש, דפנה. 2011. "הבנים על הבנות: מיפוי מגדר ומשפחה של תוכניות טלוויזיה לילדים בישראל". מסגרות מדיה. הרצליה: המרכז הבינתחומי. עמ' 61-88.

גולדין, סיגל. 2002. "אנורקסיה בישראל" או אנורקסיה ישראלית? "כמה הערות על "תסמונת תלוית תרבות" בהקשר גלוקלי". סוציולוגיה ישראלית. (ד). עמ' 105-141. תקציר.

"מידע אמין על מין"- שלומית הברון, סנדי בשרטי, הוצאת מודן, 2019

"על הפעם הראשונה"- מור קידר, הוצאת, ePublish, 2019

מקבץ סרטונים לייסי גרין- <https://www.adhdus.com/consent-lacigreen>

שילוב תחום המגדר בעולם המשפט:

חוק שירות הביטחון, תש"ט 1949

חוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח 1998

חוק מניעת הטרדה מאיימת, תשס"ב 2001

חוק עבודת נשים, תשי"ד-1954

חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"ח-1988

חוק שכר שווה לעובדת ולעובד, תשנ"ו-1996

יזרעאלי, דפנה. (1999). "המיגדר בעולם העבודה". מין מיגדר ופוליטיקה

אוקן ברברה ועמליה אוליבר. 2009. עבודה בשכר ומבנה המשפחה: מחקר לאורך זמן בקרב נשים יהודיות בישראל. "סוציולוגיה ישראלית" 307-33867-215.

קארין כרמית יפת ושולמית אלמוג, "הדתה, הדרה וצבא: אפס ביחסי מגדר?", עיוני משפט לט (2016): 257.

אל"מ טליה לנקרי, "מסתערות קדימה: על שילוב נשים בדרג המסתער", (אפריל 2014): 39-43.

בג"צ 4541/94 מילר נ' שר הביטחון פ"ד מט (4) 94

הקליניקה לסיוע קהילתי:

פקודת הנזיקין (נוסח חדש)

חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981

חוק החוזים האחידים, תשמ"ג – 1982

חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006

פקודת השטרות [נוסח חדש]

חוק המקרקעין, תשכ"ט-1969

חוק מקרקעי ישראל, תש"ך-1960.

ע"א 6296/00 קיבוץ מלכיה נ' מ"י. פ"ד נט (1) 16, 18-23.

ע"א 8489/12 פלוני נ' פלוני (פורסם בנבו 29.10.13), פסק דינו של השופט עמית, פסקאות 9-1.

ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית, בית שמש, פ"ד לו (1) 113, 122-134 ה.
ע"א 3056/99 שטרן נ' המרכז הרפואי ע"ש חיים שיבא, פ"ד נו (2) 936-942, 940 ז, 949ג, 960.
ע"א 335/80 בריגה נ' מוסטפה, פ"ד לו(3)
דנ"א 01/5712 יוסף ברזני נ' בזק, חברה ישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נו (6) 385. דעת המיעוט-
כב' השופטת טובה שטרסברג כהן
ע"א 512/67 – אל-על נתיבי אויר לישראל בע"מ נ' יצחק אבני פ"ד כרך כ"ב (1) 460
ע"א 1560/90 - משה ציטיאט נ' הבנק הבינלאומי הראשון לישראל. פ"ד מח(4)
ע"א 189/95 בנק אוצר החייל בע"מ נ' אהרונוב, פ"ד נג (4) 199, בעמ': 241-252.
רע"א 6565/11 החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ נ' EMI MUSIC PUBLISHING LTD (2014)

פמיניזם:

פרידן, בטי, 1975: "הבעיה שאין לה שם": אישה, נשים, נשיות, תל אביב: התנועה הפמיניסטית בישראל, עמודים 132-143.
באום, ד. אמיר, ד(עורכות) (2002) ללמוד פמיניזם הוצאת הקיבוץ המאוחד.
מיל, ג'ון סטיוארט, [1869] 2006. "שעבוד הנשים", בתוך באום ואחרות (עורכות): ללמוד פמיניזם: מקראה. תל אביב: קיבוץ מאוחד, ע"מ 41 - 47.
רווד, רות. (2009). חדש וישן בחקר המגדר במזרח התיכון: מבט שני על מקורות ראשוניים. (עמ' 260-273).
דאהן-כלב, הנרייט. 2000: "נשים מזרחיות: זהות של עדה ומגדר בחינוך": מיניות ומגדר בחינוך, תל אביב: רמות, עמודים 193-210
אבו-טביך, ליליאן. (2013). "להפך אין לנו אינטרס בכלל!". נשים פלסטיניות בישראל מדברות על חוויות ההגירה עם הנישואים". (עמ' 111 – 148).

גבריות:

גורביץ, דוד. 2001. גברים אבודים". מוזה. עמ' 37-40
הולנדר, ע'. 2000. דימויי גבריות ותפיסת מחירה בקרב נערים מתבגרים בישראל.
אפטר י. (2018) איפה הגברים כולם: מודל להסבר מחסומים של גברים בפניה לעזרה נפשית מקצועית. פסיכולוגיה עברית.
אפטר, י. (2014). האבהות החדשה וסוגיות טיפוליות בהתערבות עם אבות.
הסרט: "בילי אליוט" בימוי סטיבן דלדרי, בריטניה 2000
שלו, מאיר. 1988. אבא עושה בושות. הוצאת כתר.

מגדר בראי האמנות:

גיליגן, קרול. 1995. "מבוא" "ו"מכתב לקוראים". בקול שונה. תל אביב: ספריית הפועלים. עמ' 13-30.

Laura Mulvey, "Visual, pleasure and narrative cinema" פורסם בשנת (1975)

הלפרין, דיויד. 2003. "שתי השקפות על אהבה יוונית: האראלד פאטצר ומישל פוקו". מעבר למיניות: מבחר מאמרים בלימודים הומו-לסביים ותיאוריה קווירית. עורכים: קיזר וזיו. רעננה: הקיבוץ המאוחד. עמ' 177-151.

משעלי, יעל. 2011. "זהות מגדרית". נשים לגופן, בריאות, גוף, מיניות, יחסים. תמיר (עורכת). בן שמן: הוצאת מודן. עמ' 213-195.

שפה:

איוניר, שרה. 2002. "האמפתיה כשביל ל"מקומו" של הזולת". פרקי אמהות – נשים ישראליות מגיבות ל"פרקי אבות". עורכת: משאלי. הוצאת ידיעות אחרונות

אלבין – איגנפלד, פנינה. 2007. "לשון והבדלי שפה בין נשים וגברים". קול שלי קול שלך, מגדר חינוך וחברה. מכללת אחוה.

איזנרייך, דפנה. "דברו אלינו" כי שפה בוראת מציאות מגדרית www.gendersite.org.il/wp-content/uploads/2016/11/דברו-אלינו.pdf.

רותי לבנשטיין לזר, מבט חדש על הסכמה בעברת האינוס, עיוני משפט מב, 2019

